

Vznikne v Jeseníkách přehrada? Dělá se studie

Nad Hanušovicemi by na řekách Morava a Krupá mohla vzniknout přehrada. Povodí Moravy si za tímto účelem nechává zpracovat studii. Ukáže, zda mají pokračovat přípravné práce.

V případě postavení díla by bylo nutné řešit problém s dostupností Staroměstska a Králícka. Voda by zatopila klíčové silnice i železnice.

Šestého dubna se v Hanušovicích sešlo vedení podniku Povodí Moravy se starosty Hanušovicka.

„Cílem setkání bylo seznámit starosty obcí s tím, že se právě zpracovává Studie proveditelnosti vodního díla Hanušovice. Předpoklad jejího dokončení je v závěru tohoto roku,“ řekl mluvčí Povodí Moravy Petr Chmelař.

Vytipované místo pro přehrada se nachází nad Hanušovicemi. Voda by mohla zatopit údolí Moravy směrem ke Králíkům a Krupě ke Starému Městu. Studie má sloužit pro ověření, zda je v této lokalitě reálné s přípravami vodního díla pokračovat.

Malá, nebo velká?

Dokument má posoudit zásadní aspekty spojené s případnou výstavbou díla a je předstupněm dalších případných projektových prací.

„V tomto smyslu by měla studie posoudit mimo jiné dopady na stavby na současný stav území, jakost vody, socioekonomické dopady a dále provést legislativní rozbor a finanční analýzu,“ doplnil Petr Chmelař.

Ve hře je několik variant velikosti a umístění přehrady. Menší nádrž by mohla vzniknout buď v údolí směrem ke Králíkům, nebo v údolí na Staré Město.

Voda by zalila železnici

S možností stavby přehrady již v minulosti vyslovili nesouhlas představitelé několika samospráv, jichž by se dotkla. Negativní stanovisko zatím stále zastává například Malá Morava. Pod vodní hladinou by skončila páteří silnice i železnice do Hanušovic,

kteřá obec spojuje se zbytkem okresu.

„Zatopením tohoto území bychom ztratili přístup k našim místním částem. Veškerá dopravní infrastruktura by se musela budovat znovu,“ upozornil starosta Malé Moravy Antonín Marinov.

Požadavky obcí se na nedávné schůzce vedení podniku a samospráv neřešily.

„Byla to spíše diskuse. Povodí nás ubezpečilo, že budeme osloveni k zaslání požadavků a připomínek k vypracované studii,“ doplnil starosta Marinov.

Petr Krňávek
denik.cz, 27. 4. 2016

Uzavírky a opravy silnic

Ve dnech 25. 7. 2016 až 18. 8. 2016 bude probíhat oprava posledního úseku komunikace č. III/31229 v místní části Sklené. Na uvedené období je plánovaná částečná uzavírka komunikace, která bude označena dopravním značením. Osobní automobily mohou úsek objíždět po místní komunikaci okolo kapličky.

Na den 30. 7. 2016 je z důvodu demontáže stávajícího železničního mostu u kamenolomu plánována úplná uzavírka komunikace č. II/312 Hanušovice – Králíky. Pro osobní automobily bude objízdná trasa po silnici II/312 Červený Potok, Králíky, dále po silnici I/43 Králíky, Červená Voda, dále po silnici I/11 Červená Voda, Bukovice, Bušín, Olšany a potom po silnici II/369 Ruda nad Moravou, Bohdíkov, Hanušovice. Nákladní automobily mohou úsek objet po trase po silnici II/312 Červený Potok, Králíky, dále po silnici I/43 Králíky, Červená Voda, dále po silnici I/11 Červená Voda, Bukovice, Bušín, Olšany, Bludov, Šumperk a dále po silnici II/446 Bratrušov, Koprivná, Hanušovice. Autobusům bude vjezd povolen.

Oň Malá Morava

Dětský den v Podlesí si užili děti i dospělí.

Foto Kamila Tóthová

www.obecmalamorava.cz

13. 8. 2016

Fotbalové hřiště v Podlesí

Malomoravské slavnosti

14.00 h - ZAHÁJENÍ
14.10 – 15.10 h. - HRY A ZÁBAVA S JINÁLKEM, JÁJOU A PÁJOU
15.30 – 16.30 h. - JIŘÍ SCHELINGER REVIVAL
16.30 – 17.00 h. - KOUZELNICKÉ VYSTOUPENÍ
17.00 – 18.00 h. - ROCK´N´ROLL MUSIC BAND
19.00 – 20.00 h. - VLADIMÍR HRON
20.30 – 21.50 h. - CITRON
22.00 h. - OHŇOSTROJ
23.00 h - skupina PROTECTOR

15,30 – 17,30 h. - FACEPAINTING
(malování na tvář)
a dále také
projížďky na koních,
dětské atrakce,
bohatá tombola

VSTUP ZDARMA

Lád'a Křížek - TANJA

CITRON

RASCALS
AGENCY
odborná a kreativní agentura
www.rascalsagency.com

Nejlepší hudební výběr!

SPONZOŘI:

 Olomoucký kraj
Malomoravské slavnosti - 6. ročník finančně podpořil Olomoucký kraj

 krovstav

Propagace projektu „Jedeme všichni“

JEDEME VŠICHNI

Proč je pitný režim v horkých letních dnech tak důležitý?

Nehledě na počasí, každý dospělý člověk by měl ideálně během celého dne vypít 2 až 3 litry vody. Pokud je však velké vedro, toto množství se dále navyšuje. V opačném případě hrozí celková dehydratace organismu, která je nebezpečná zejména svým nepozorovaným nástupem. Pocit žízně totiž zpravidla přichází až v okamžiku, kdy už je organismus dehydratován. V létě se navíc kvůli stoupajícím teplotám více potíme a vydýcháváme formou páry množství tekutin, s nimiž ztrácíme i velmi potřebné minerály, které je třeba doplňovat.

S dehydratací přicházejí nejrůznější zdravotní komplikace. K těm nejčastějším patří bolesti hlavy, podrážděnost, snížená schopnost koncentrace nebo zvýšená únava. Abychom dehydrataci v letním období předešli, měli bychom vypít 3 až 5 litrů tekutin denně.

Jak je to ale se zmíněnou ztrátou minerálů? Ty nejdůležitější, mezi které řadíme hořčík, vápník, draslík a sodík, je pro naše tělo nejvýhodnější a nejlepší doplňovat přírodní cestou prostřednictvím minerálních vod. Minerální látky jsou v nich obsaženy ve formě, která je pro naše tělo velmi dobře vstřebatelná, a jejich využitelnost tělem je vysoká. Další variantou doplňování minerálů je vhodná skladba jídelníčku – minerály obsahuje např. mléko, zelená listová zelenina, celozrnné výrobky, luštěniny nebo ořechy.

Mezi nejčastější projevy nedostatku minerálů patří:

- svalové křeče v nohách,
- ztráta energie,
- silná únava,
- bolesti hlavy,
- horší schopnost regenerace.

Kdo je v horkých letních dnech nejvíce ohrožen dehydratací?

Děti. Samy nechápu zdravotní rizika spojená s horkým letním počasím. Dospělí by měli důsledně dbát na dodržování základních pravidel pitného režimu v horkých dnech. Pitný režim velmi malých dětí je nejvhodnější řešit kojeneckou vodou.

Senioři. Mají obecně sníženou vnímavost k pocitu žízně, takže u nich snadněji nastane těžká dehydratace. Ta může v kombinaci s chronickými chorobami končit i kolapsem nebo zhoršením celkového stavu, často až s nutností hospitalizace.

Kardiáci a diabetici. Jejich tělo ve snaze udržet tělesnou teplotu v mezích normy reaguje na horko roztažením periferních cév a pocením. Srdce tak musí vynaložit mnohem větší úsilí na zachování přiměřeného krevního tlaku, což jej extrémně zatíží.

5 faktů o správné hydrataci

1. Při správném dodržování pitného režimu bychom se neměli řídit pocitem žízně. Pokud se totiž dostaví, je už pozdě a tělo je dehydratované.

2. Tekutiny je potřeba doplňovat pravidelně. Pít bychom měli po menších dávkách, ale zato častěji.

3. Užitečným indikátorem toho, jestli je tělo hydratované, bývá barva moči. Pokud je příliš tmavá, je třeba příjem tekutin zvýšit.

4. Dostatečnou hydrataci se lze chránit např. před vznikem infekcí močových a ledvinových kamenů.

5. Správná hydratace má vliv nejen na naši fyzickou, ale i psychickou kondici.

Léto, sport a pitný režim

Léto je období jako stvořené pro sportovní aktivity. Kombinace horka a zvýšené fyzické námahy ale zároveň vyžaduje důslednější dodržování správného pitného režimu a doplňování minerálů, které se z těla spolu s vodou vytráčí pocením.

Neurolog MUDr. Petr Homoláč v této souvislosti varuje zejména před náhlou ztrátou sodíku v důsledku sportovních aktivit a pocení. Důležité je i doplňování hořčíku, který tělu dodá energii pro podání dobrého fyzického výkonu, jak zmiňuje lékař Prof. MUDr. Zdeněk Zadák, který se dlouhodobě zabývá problematikou minerálních látek v organismu.

Věděli jste, že...

- Celková dehydratace organismu hrozí už po 1 hodině sportování,
- Tekutiny by se během cvičení měly doplňovat před, v průběhu a po výkonu,
- Během sportovních aktivit můžeme ztratit až 2,5 g hořčíku v 1 litru potu,
- Minerální látky je při sportu v letních

vedrech nejjednodušší doplňovat přírodní minerální vodou.

denik.cz

Jak vznikla sodovka

Sodová voda vznikla v druhé polovině 18. století a její vynález je připisován dvěma autorům, kteří ji vynalezli nezávisle na sobě.

V roce 1771 to byl švédský chemik Torber Bergman, kterému se podařilo smísit vodu s plynným oxidem uhličitým, získávaným při reakci sody s kyselinou – proto název „sodová“, přestože již nemá se sodou ani se sodíkem nic společného. V roce 1772 to byl anglický sládek Joseph Priestley, který jímá oxid uhličitý vznikající při kvašení piva a poté ho míchal s vodou.

V době před druhou světovou válkou také vyráběli cukráři „sodovku“ tak, že do ovocné šťávy nebo do roztoku kyseliny citronové přidávali jedlou sodu, která s kyselinou reagovala a za vývinu oxidu uhličitého, který se dále ve vodě rozpouštěl, vznikala „sodovka“, jejíž název byl odvozen od použité jedlé sody.

Zde je jistá asociace s moravským označením „sodovka“ pro perlivé, ovocné limonády, kdežto obyčejné, sycené vodě se zde říká „sifon“.

Malá vzpomínka na svátky jara a zdobení velikonočního proutí. Foto Kamila Tóthová

Do Hanušovic nepojedou do října žádné vlaky

Kvůli modernizaci tratě a také nádraží nebudou až do 2. října 2016 jezdit do Hanušovic žádné vlaky. Od 21. května se zastavil i víkendový provoz na lokálce do Dolní Lipky. Vlaky zde nahradily autobusy, stejně jako na tratích do Šumperku, Jeseníku a Starého Města.

České dráhy vydaly pro tuto trať speciální výlukový jízdní řád. Některé autobusy náhradní dopravy totiž pojedou v jiných časech, než odjížděly vlaky.

„V autobusech náhradní dopravy není možné zajistit přepravu spoluzavazadel, především jízdních kol. Přepravu cestujících na invalidním vozíku je možné zajistit pouze po předchozím předhlášení nejméně den předem na webových stránkách,“ upozorňuje dopravce.

Předpokládané zpoždění regionálních spojů může kvůli výluce dosáhnout přibližně deseti minut.

Historické parní a motorové vlaky Krá-

lický Sněžník, které v sezoně jezdily mezi Hanušovicemi a Letohradem a loni o ně byl obrovský zájem, jezdí od 2. 7. vždy v sobotu, ale jen mezi Českou Třebovou a Červeným

Potokem. Ve výlukovém jízdním řádu tyto spoje nejsou, najdete je však v jízdním řádu zvláštních vlaků.

denik.cz, 19. 5. 2016

Výlukový jízdní řád

Platí od 21. května od 0:01 hod. nepřetržitě
do 2. října 2016 do 23:59 hod.

025 (Lichkov -) Dolní Lipka - Hanušovice a zpět
⇌ IDS IREDO Dolní Lipka - Červený Potok

20521	20523	7183	20527	km	Vlak	SZDC, státní organizace / ČD, a.s.	Vlak	km	20520	20522	20524	7180
						Ze stanice	Do stanice					
7 04	9 18					Lichkov 024 ⇌ 957		25	8 47			
7 10	9 25	15 12	17 12	5		Dolní Lipka 024 ⇌ 950		20	8 55	10 40	16 40	18 31
7 15	9 30	15 17	17 17	9		Prostřední Lipka ⇌ 953		18	8 27	10 27	16 27	18 27
7 18	9 33	15 20	17 20	11		Červený Potok ⇌ 954		14	8 24	10 24	16 24	18 24
7 24	9 39	15 26	17 26	18		Podlesí		7	8 18	10 18	16 18	18 18
7 29	9 44	15 31	17 31	22		Vlaské		3	8 13	10 13	16 13	18 13
7 39	9 49	15 41	17 41	25		Hanušovice 202, 204	†	0	8 09	10 09	16 09	18 09

Vysvětlivky:

- spoj náhradní autobusové dopravy
- spoj náhradní autobusové dopravy zastavuje BUS zastávka „Králíky, Dolní Lipka, žel. st.“
- jede v ... ↑

Vážení cestující,

provozovatel dráhy SZDC, s.o. informuje, že od 21. května od 0:01 hod. nepřetržitě do 2. října 2016 do 23:59 hod. proběhne nepřetržitá výlučka traťové koleje na trati č. 025 v úseku Dolní Lipka - Hanušovice. Dopravce České dráhy, a.s. proto musí všechny vlaky ve vyloučeném úseku po dobu konání výluky nahradit náhradní autobusovou dopravou, která pojedou podle výlukového jízdního řádu.

Osobní vlaky Os 20520 a 20521 jsou nahrazeny autobusem náhradní dopravy v úseku Lichkov - Hanušovice a zpět.

Vlak Os 20523 / 20545 v úseku Lichkov - Štítý jede bez omezení.

Služba po dobu konání výluky není v autobusech náhradní dopravy zajištěna. Přepravu cestujících na invalidním vozíku lze zajistit pouze po předchozím předhlášení nejméně 24 hodin předem na www.cd.cz.

Předpokládané zpoždění regionálních spojů může dosáhnout cca 10 minut.

Zastávky náhradní autobusové dopravy:

Lichkov – před staniční budovou,

Dolní Lipka – před staniční budovou – pouze spoje 7183, 20527, 20522, 20524, 7180,

Dolní Lipka * – BUS zastávka „Králíky, Dolní Lipka, žel. st.“ – pouze spoje 20521, 20523, 20520,

Prostřední Lipka – BUS zastávka „Prostřední Lipka, odbočka k žel. zast.“,

Červený Potok – BUS zastávka „Králíky Červený Potok, obchod“,

Podlesí – BUS zastávka „Malá Morava, pohostinství“,

Vlaské – BUS zastávka „Malá Morava, Vlaské, dílny“,

Hanušovice – před staniční budovou.

Zahraniční obchod a obec Malá Morava

Před časem jsem byl požádán, abych pro zdejší občasník Devítku (hlavně jako vzpomínku pro zdejší občany) napsal něco o podílu hospodaření na Malé Moravě v mezinárodním obchodě, který zde probíhal ve druhé polovině minulého století. Někdo z mladších hned namítne, že co je to za nesmysl - zahraniční obchod a zdejší obec. Nebyl to nesmysl, byla to naprostá realita. Proto si to dovolím trochu zrekapitulovat to, co starší dobře vědí, a připomenout mladým, že bydlet na Malé Moravě bylo také docela zajímavé. To je i dnes, ale tehdy to mělo i zvláštní nádechy.

Tak především začneme dřevní hmotou. Ta se vyvážela pořád po mnoho let. A dalo by se říci, že i donedávna. Vše bylo řízeno zahraničním obchodem z Prahy. Prostředníkem bylo ředitelství lesů v Krnově. To rozepisovalo dodávky dřeva na vývoz jednotlivým lesním závodům.

Zdejší lesní závody byly dva - Ruda nad Moravou a Hanušovice. Dodávky se pořád navyšovaly, a to často až do neskutečných čísel. Doslova se rabovaly naše lesy. Místní lesáci byli z takového hospodaření nešťastní, ale vrchnost byla vždycky a vždycky se muselo poslouchat. Z počátku se vytěžená kulatina svážela do manipulačních skladů u železničních stanic. Zde to bylo hlavně v Červeném Potoku, kde byl ve skladu dříví k dispozici velký portálový jeřáb pro nakládku, ale také se nakládalo v Podlesí.

Nebylo to jednoduché, bylo to (manipulace s vytěženým dřevem - kulatinou) hodně pracné. Tak se tento vývoz zjednodušil. Nakládalo se vytěžené dříví rovnou na nákladáky s mezinárodní licencí na transport a odváželo se napřímo rovnou ven z republiky. Náhodně jsem měl možnost o tom hovořit, jak celá tato věc (tento transport našeho krásného dřeva) probíhá.

Naši řidiči s nákladem jezdili jen kousek za hranice. Tam náklad převzali další řidiči (na parkovištích přepřahali). Většinou Italové. Ti to zase dovezli do přístavů a hned se dřevo překládalo na loď. Prý se to vozilo rovnou do arabských států, kde je a vždycky byl, i tehdy, hlad po našem dřevě. Rozdíl byl jen v tom, že to dřevo tam stálo desetkrát více, než u nás.

Je jasné, že se napakovali hlavně překupníci, asi tak, jako dnes.

Dřevo nesmělo nikde ležet - čas byl a doposud jsou peníze. Naši dělníci v lese se měli při těžbě dřeva co otáčet. Jako pomoc se jim tehdy nakoupily motorové pily (do té doby se vše řezalo ručně), k vyprošťování nakáceného dřeva se zase zabezpečily lesní traktory atd.

Když dřevo, tak dřevo. Severomoravské dřevařské závody se také v tomto obchodě nechtěly zahanbit. A tak se začalo ve velkém vyvážet dřevo opracované, někdy jen po základním ořezu. O tom by mohli zase vyprávět dělníci z pily z Podlesí. Často se řezalo na dvě směny, aby se stihly dodávky do zahraničí. Transport byl opět po železnici, a to vagony na transport dřeva upravené. Jeřáb venku na pile, při nakládce řeziva, byl pořád v provozu. Lidé na práci bylo málo, a tak se to řešilo přesčasovou prací. Případně zvláštními finančními příplatky za splnění dodávky. Že jsou lidé často od těžké pilarské práce sedření a ruce obrazně mají po práci dlouhé až na zem, tak to nikdo z vedení v Šumperku nechtěl ani slyšet, ale ani vidět. Všichni vedoucí viděli před sebou jen plnění plánu a hlavně valuty pro republiku.

A nyní odbočím k místnímu zemědělství.

Práce ve zdejším zemědělství nebyla nikdy jednoduchá. Bylo zde tzv. podhorské a horské hospodářství, což je dodnes. Přesto místní lidé vždycky uživilo. Do zahraničního obchodu se dostalo docela rychle také. Jednalo se o vývoz sena, kterého zde bylo hodně po zatrávnění mnoha polí. Původně se takto využívala ve velkém smluvní pastva, kdy se sem vozil dobytek ze zemědělských podniků z Jižní Moravy k dopasení ploch a vypasení zbytko-

vých pastvin. Dobytku se zde vždycky dobře dařilo a přírůstky na váze byly veliké. Za to smluvní zemědělské závody dodávaly za Státní statek Malá Morava, a později za statek Hanušovice ještě více, dodávky obilí. Plán byl plněn u obou zemědělských závodů. Ruka ruku myla, panstvo na ředitelství v Hanušovicích bralo velké prémie. No místní zaměstnanci státního statku také nějaké - spíše malé - prémie dostali.

Přišlo se na to, že je přebytek ve výrobě Sunaru - dětského sušeného mléka v mlékárně v Zábřehu - a že bude výhodné s tímto Sunarem krmit dobytek. Toto sušené mléko se balilo do papírových pytlů - asi jako cement a jiné stavební sypké hmoty a lepidla. Dostal jiný obchodní název (aby se lidé nepohoršovali) a již to frčelo - do Vojtěškova. Tam se s tím krmila telata. Ta se produkovala průmyslově v porodnici telat ve Žlebu. Pak se rozvážela po jednotlivých farmách podniku. To co šlo do Vojtěškova, bylo ihned smluvně zajištěno k prodeji do Itálie. Tato telata se nesměla krmít ničím jiným. Velmi rychle přibývala na váze a tak se jejich odvoz do ciziny prováděl doslova dvakrát ročně.

K tomu se ještě přidal velkoobchod se senem. Ten se počítal rovnou na „vagony“. Toto seno se vozilo hlavně do Rakouska. Protože byli zaměstnanci statku zcela vyčerpáni prací a dalších lidí na sezonní práce nebylo, tak se muselo vše řešit krátkodobými brigádami. Vesměs to byli nasmlouvání pracovníci z průmyslu, vojáci, školní a studentská mládež. Byly to brigády na brambory, brigády na sena, ale i brigády na sběr lnu.

Protože lněné prádlo, ale i lněné látky šly hlavně do kapitalistické ciziny (tehdy se tak nazýval obchod za západní valuty), byla produkce lnu nesmírně potřebná. Takže prvotní u tohoto zboží

bylo, zda se urodí a sklídí ve všech částech obce Malá Morava (ale i v dalších oblastech republiky). A plocha zasetá této technické plodiny byla nemalá. Bylo ale štěstí, že se len vždycky rádně a dobře urodil, i když se kolikrát sklízelo často pod prvním sněhem, nebo v podzimních deštích, tak jej bývalo vždycky dostatek. Byla to domácí surovina a bylo jí vždy dost.

Řeklo by se, že na dalších zahraničních aktivitách se občané Malé Moravy podílejí jen okrajově, nebo vůbec. Opak ale byl pravdou. Především hodně lidí, zvláště žen, dojíždělo denně do Tesly v Králíkách, ale také do Moravolenu Hanušovice. Řada mužů jezdila zase do Zetoru v Hanušovicích. Tesla v Králíkách vyráběla žárovky a ty se vyvážely po mnoho let do celého světa - opět za valuty. Zetor v Hanušovicích vyráběl komponenty pro výrobu traktorů, hlavně celé kompletní traktorové kabiny. Jednou jsem měl možnost o tamní výrobě hovořit s místním ředitelem závodu. Ten jen hořekoval, jak má velký plán na objem výroby a že jej nestačí plnit. Velmi mnoho traktorů Zetor šlo na vývoz, a to opět do kapitalistické ciziny, čili opět obchod za valuty. Jedinou možností pro něj bylo, aby zavedl v závodě výrobu na tři směny. Což se i pak stalo. K tomu část výroby - hlavně sedaček - přesunul do Starého Města pod Sněžníkem.

Z tohoto výčtu pracovních aktivit je hned patrné, jak se občané obce Malá Morava zasloužili po celá léta pro plnění zahraničního obchodu u nás, aniž si tuto skutečnost vůbec, nebo málo, uvědomovali.

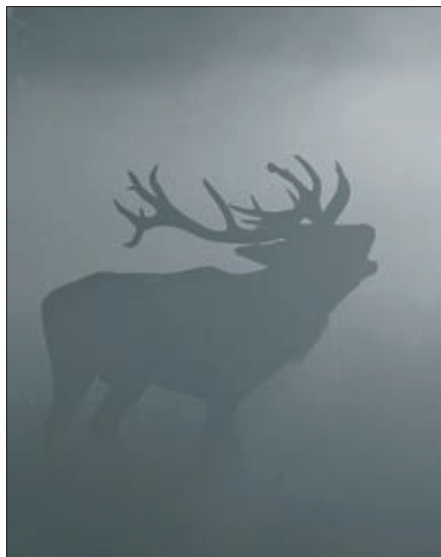
A hlavně - práce bylo nadbytek a lidí nedostatek. Je to divné, že dnes to tak na Malé Moravě není. Nebo se mýlím?

Ludvík Vrána

Hlavní cenu za vítězství v letošní soutěži o nejlepší Malomoravskou buchtu si odnesli Maruška Lisoňková a František Špička.
Foto Kamila Tóthová

Příhoda v říji

Jednou dávno, v minulém století, na počátku sedmdesátých let, jsem zažil zajímavou příhodu.

Šel jsem s kamarádem v noci pěšky polní cestou z Malé Moravy do Dolní Moravy. Noc

byla krásná, měsíc svítil docela nádherně tak, že bylo skoro jakoby ve dne. Ani nebylo zima, i když už byl konec září. U přátel na Malé Moravě jsme se zdrželi až do tmy. Nechtělo se nám jít do Dolní Moravy dokola po silnici, což byla pro nás „pěšochody“ zacházka. Chtěli jsme si ušetřit kousek cesty.

Cesta byla příjemná, nikde nikdo, jen v dálce bylo slyšet říjící jeleny. V tom najednou, když jsme šli úsekem v polích, kde kolem cesty nerostl žádný strom, ale ani žádný keř, vyběhli od lesa dva říjící jeleni a dali se spolu do souboje. Ten byl doslova na život a na smrt. Alespoň tak se mi to jevilo. Hned jsme se ulekli, ale nebylo kam utéci. Řekl jsem kamarádovi, aby byl hlavně potichu a sedli jsme si na zem. Kamarád potichu byl, ale jektaly mu strachy a nahlas zuby, což si vůbec neuvědomoval. Jeleni si nás vůbec nevšíмали, i když nás vidět museli. Asi jsme pro ně nebyli v tu jejich chvíli zajímaví a hlavně jsme nebyli pro ně nebezpeční v boji o laně.

Jak dlouho trval jejich souboj, nevím. Zdálo se mi to jako věčnost. Pak se ale jeleni bojem unavili a trochu poodběhli dále od nás, jakoby nabírali nové síly do dalšího souboje. V tu chvíli jsme již na nic nečekali

li a uháněli pryč, co nám nohy stačily. Byli jsme oba rádi, když jsme dorazili k prvním domům na Dolní Moravě.

V tom jsem si uvědomil, že jsme se ani neohlédli po říjících jelenech. Byli jsme rádi, že jsme od nich pryč. Jen jsem si stále představoval, jak mne bere jelen na parohy a záviděl jsem Smolíčkovi pacholíčkovi, že měl za kamaráda jelena a tím pádem se jej nemusel bát, tak jako my.

Zastavili jsme se na odpočinek v místní hospodě. Tam jsme hned místním vyprávěli, co se nám po cestě přihodilo. Nikdo nám nevěřil, že to není možné. Že jeleni ve svých soubojích tak daleko do polí nechodí, že se od lidí straní a podobně.

Je pravda, že jsem narazil na jeleny v lesích nad Malou Moravou několikrát, ale vždy to bylo tak, že jak mě uviděli nebo navštívili, tak poodběhli pryč. Bylo vždy zajímavé, že nikdy to nebylo daleko. Vždy nějak vycítili, že ode mě jim nebezpečí nehrozí. Obdobné jsem to měl se srnčí zvěří, ale i s kamzíky.

Já se v lese vždycky choval tiše a hlavně opatrně, takže jsem na divokou lesní zvěř včetně černé narážel každou chvíli. Ale tak blízko říjících jelenů a ještě v boji o laně jsem nikdy nebyl. Jen tenkrát.

Ludvík Vrána

Pohádka o kohoutku Lojzovi

Na Malé Moravě, na jednom hospodářství, žil a panoval na jeho dvoře překrásný kohout. Hospodář mu říkal Lojza a měl jej tak trochu rád. Jednak protože se staral, aby ráno nikdo nezaspal, a že se hlavně staral řádně o svůj houf slepiček. Také každé jaro dával pozor na kvočnu, která měla kolem sebe hejno kuřátek. Lojza byl veliký statný kohout, který se ničeho a nikoho nebál. I pes Rek, co žil na dvoře v boudě, s ním byl raději zadobře. Kohout byl krásně do hněda vybarvený. Jeho peří bylo jedna krása. Vzádu na ocase měl péra spíše do zelena a bíla. Jeho ocas byl krásný a mohutný chochol, kterým se Lojza naparoval zrovna každé ráno, když kokrhal na probuzení dvora a okolí. Vždy se snažil kokrhat tak silně a tak krásně, že se mu žádný kohout ze sousedních hospodářství v jeho ranním zpěvu nikdy nevyrovnal.

Po celý den hlídal vše, co viděl na dvoře, ale i v přilehlé zahrádce. Když se mu něco nezdálo, nebo když na dvůr náhodou zabloudil kohoutek ze sousedství, tak hned na něj

vlétnul, počal jej klovat zobákem a bít křídly tak, že každý takový vetřelec hned koukal ze dvora zmizet. To samé prováděl i s jinými cizími vetřelci, co se snažili nenápadně se vetřít na Lojzův dvůr. Jako třeba kuna, co si chtěla pochutnat na vajíčkách, která právě slepičky na svých hnízdech snesly. Nebo cizí potulný pes, co dostal chuť rovnou na nějakou slepičku. Tak, jak takovému návštěvníku na dvoře Lojza uviděl, bylo s nimi zle. Vlétl na ně a hned tito lupiči ze dvora prchali rychle pryč.

Jednou se ale v noci do dvora dírou v plotě vetřela zlá liška, která si jistě dělala zálusk na nějakou slepičku, nebo kuřátko. Pes Rek spal a nehlídal ani sám sebe. Hospodář navíc zapomenul navečer zavřít na petlici kurník a to vše lišce nahrávalo na její noční choutky a na její lup. Ale s naším neohroženým Lojzou nepočítala.

Ten jednak spával v kurníku na nejhornějším hřadě, aby měl přehled, ale hlavně spával, jako by byl na vodě. Čili poslouchal i ve spánku různé zvuky, takže když byl zvuk nějaký

divný, tak hned byl vzhůru.

Jakmile liška vlezla do kurníku, již měla na sobě na zádech našeho Lojzu.

A začala mela. Kloval ji a mlátil tak silně křídly, že chudák liška lítala po kurníku nahoru dolů a hledala cestu z kurníku ven. Přitom se navíc vzbudily i slepičky a kdákaly také jako o život. Vzbudil se i pes Rek v boudě na dvoře a jal se silně štěkat. Vzbudil se i hospodář v domě a šel se podívat na dvůr co se vlastně děje. Hned se vylekal také. Sice měl na dvoře rozžato světlo, ale v té polotmě a současně vřavě se nemohl hned zorientovat.

Přes dvůr se hnalo nějaké divné zvíře. Mělo to čtyři nohy, zubatou tlamu, velké rezavé uši, pak jakoby obrovský hrb na zádech a ještě navíc z toho hrbu mávala dvě křídla. Hlava mezi křídly nepřetržitě zobala do zubaté hlavy zvířete. Rek štěkal jako o život, slepice kdákaly a křičely také, navíc ve chlévě kráva bučela strachy, jen kočka Micka se raději neukazovala.

To se již hospodář vzpamatoval, popadl pometlo, co bylo po ruce, a hnal se za liškou s kohoutem také. Chtěl ji vyprášit kožich. To se mu ale nepovedlo, protože liška věděla, že je s ní zle, a proto prchala, co jí nohy stačily a hned dírou v plotě ven pryč do tmy. Kohout Lojza ji také již nechal, slavnostně si načepýřil peří a pomalu šel zpět do kurníku.

Slepice se uklidnily, pes Rek přestal štěkat, kráva přestala bučet, hospodář zhasnul světlo. Tentokrát ještě zkontroloval, zda je všude řádně zavřeno a hlavně, že je na dvoře vše jak má být. Pak si šel ještě chvíli lehnout a trochu se vyspat.

Ráno jako obvykle již zase náš Lojza zvesela kokrhal. Byl rád, že si uhájil své hejno. Hospodář dal k lepšímu slepicím a kohoutovi trochu více zrní a nějakou dobrotku navíc. Ještě dlouho pak byl žil na tom dvoře náš kohout Lojza.

Ludvík Vrána

Naši jubilanti

V květnu oslavili:

paní **Hedvika SUCHÁNKOVÁ** 80 let,
paní **Antonie MACKOVÁ** 70 let,
pan **Karel TUROŇ** 75 let,
pan **Štefan MORONG** 65 let.

V červenci oslavili:

paní **Mária NOSKOVÁ** 80 let,
pan **František BRÁZDIL** 75 let,
pan **Jan MATYS** 70 let,
paní **Drahomíra KUREČKOVÁ** 85 let.

V červnu oslavila:

paní **Marie LUKSOVÁ** 70 let.

Všem našim jubilantům srdečně blahopřejeme.

Zápis z 9. zasedání Zastupitelstva obce Malá Morava,

konaného dne 16. 6. 2016 od 16.00 hod. ve společenské místnosti domu čp. 66 v Podlesí

Poznámka: Tento zveřejněný Zápis je upraven (jsou zveřejněny pouze iniciály jmen a příjmení osob, které nesouhlasí s uveřejněním) z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů v platném znění. Zveřejněné osoby jsou zde uvedené s jejich souhlasem. Do úplné verze Zápisu mohou v případě potřeby na obecním úřadě kdykoli nahlédnout občané obce od 18 let věku s trvalým pobytem na území obce, fyzické osoby - vlastníci nemovitostí (staveb, bytů, pozemků) na území obce a cizí státní příslušníci, kteří mají trvalý pobyt na území obce. Jiné fyzické osoby a osoby právnické mají možnost získat informace z jednání zastupitelstva obce na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Přítomní členové zastupitelstva obce: Josef Hulín (1), Walter Köhler (2), Jan Kouřil (3), Antonín Marinov (4), Štěpán Morong (6), Karel Svoboda (7), Josef Temník (8) od 16:32 hod., Martin Tóth (9).

Nepřítomní členové zastupitelstva obce: Pavel Morong (5).

Přítomní občané: Romana Koníčková, Marie Pospíchalová, Eva Cehová, Ilona Mišovičová, Jana Mikuličová, Lucie Maturová, Tomáš Kalandřík, Petr Pospíchal, Tomáš Voženílek, Maxmilián Ščambura, Miroslav Polách.

Hlasování zastupitelů: (+) pro, (-) proti, (o) zdržel se hlasování, (x) nepřítomen

Starosta obce v 16:00 hodin zahájil zasedání zastupitelstva obce a sdělil, že veřejnost byla o svolání zastupitelstva informována oznámením vyvěšeným na úřední desce a na webových stránkách obce. Všichni členové zastupitelstva obdrželi pozvánky. Je přítomna nadpoloviční většina členů zastupitelstva a podle ustanovení zákona o obcích je zastupitelstvo usnášeníschopné. Starosta poté navrhl, aby se dnešní jednání řídilo tímto programem:

1. Schválení programu jednání.
2. Určení zapisovatele z jednání.
3. Určení ověřovatelů z jednání.
4. Slib nového člena zastupitelstva.
5. Kontrola plnění usnesení z minulého zasedání a zpráva o činnosti obecního úřadu.
6. Meziroční závěrka 1-3/2016.
7. Závěrečný účet obce za rok 2015.
8. Účetní závěrka Obce Malá Morava.
9. Účetní závěrka MŠ Malá Morava.
10. Rozpočtové opatření.
11. Provedená opatření starosty.
12. Výsledek hospodaření obce za leden až květen 2016.
13. Kalkulace vodného.
14. Souhlas se stavbami:
- Zlatý Potok I,
- Zlatý Potok II.
15. Žádosti o prodej pozemků:
- Podlesí I,
- Podlesí II,
- Malá Morava I,
- Malá Morava II,
- Vysoká u Malé Moravy.
16. Odměny neuvolněným zastupitelům.
17. Převody pozemků od pozemkového úřadu.
18. Smlouva o přijetí dotace na slavnosti.
19. Poplatek slavnosti.
20. Pronájem bytů.
21. Zpráva z prohlídky mostů.
22. Správa veřejného osvětlení.
23. Oznámení o úrazu.
24. Kontrola MŠ Malá Morava.
25. Žádost o změnu územního plánu.
26. Diskuse.
27. Závěr jednání.

1. Schválení programu

2016/09/01: ZO schvaluje program jednání.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

2. Určení zapisovatele zápisu z jednání

Starosta určil zapisovatelkou zápisu z jednání paní Simonu Pospíchalovou.

3. Určení ověřovatelů zápisu

Starosta obce určil ověřovatelem zápisu pana Štěpána Moronga a pana Waltera Köhlera.

4. Slib nového člena zastupitelstva

Starosta obce vyzval pana Martina Tótha ke složení slibu zastupitele. Informoval ho, že odmítnutí složit slib nebo složení slibu s výhradou, má za následek zánik mandátu. Podle zákona o obcích člen zastupitelstva skládá do rukou předsedajícího slib tohoto znění: „Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce a jejích občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky“. Martin Tóth přistoupil ke starostovi, složil slib pronesením slova „Slibuji“ a tento slib potvrdil podpisem.

5. Kontrola plnění usnesení z minulého zasedání a zpráva o činnosti obecního úřadu

Starosta seznámil přítomné s plněním usnesení z minulého zasedání a se zprávou o činnosti obecního úřadu v uplynulém období. Dále informoval o podpisu smlouvy na vytvoření pracovních míst na veřejné prospěšné práce. Úřadem práce bylo odsouhlaseno pouze 10 pracovních míst, z toho 9 jich už je obsazených. V pěti případech jsou to občané Hanušovic, protože údajně u nás v obci není dostatek pracovníků, kteří by splňovali kritéria Úřadu práce a měli zájem pracovat. Starosta otevřel diskusi. Nikdo z přítomných se nepřihlásil.

ZO bere na vědomí plnění zprávu o plnění usnesení.

6. Meziroční závěrka 1-3/2016

Starosta seznámil přítomné se čtvrtletní meziroční účetní závěrkou.

ZO bere na vědomí zveřejnění a obsah meziroční účetní závěrky za období 1-3/2016.

7. Závěrečný účet obce za rok 2015

ZO projednalo závěrečný účet obce Malá Morava, tj. údaje o výsledku celoročního hospodaření. Závěrečný účet obsahuje mimo jiné zprávu o přezkoumání hospodaření obce za rok 2015, výsledek hospodaření obce, rozvahu, výkaz zisku a ztrát, přílohu, výsledek hospodaření fondů FRB a SF, hodnotící zprávu finančního hospodaření obce, výsledek hospodaření MŠ, výsledek inventarizace a ukazatel dluhové služby. Závěrečný účet byl zveřejněn na úředních deskách a webu obce.

Příjmy celkem po konsolidaci: 13.443.481,08 Kč

Výdaje celkem po konsolidaci: 11.778.483,29 Kč

Financování: -1.664.997,79 Kč.

Zůstatky bankovních účtů:

Běžný účet + ČNB: 5.256.971,89 Kč

Fond rozvoje bydlení: 368.321,44 Kč

Sociální fond: 197.867,90 Kč.

Starosta otevřel diskusi. Nikdo z přítomných se nepřihlásil.

2016/09/02: ZO souhlasí s celoročním hospodařením obce za rok 2015, a to bez výhrad.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

8. Účetní závěrka Obce Malá Morava

Starosta předložil účetní závěrku obce a otevřel diskusi. Nikdo z přítomných se nepřihlásil. Protokol o schválení účetní závěrky je přílohou č. 1 tohoto zápisu.

2016/09/03: ZO v souladu s § 84 odst. 2 písm. b) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění, schvaluje účetní závěrku Obce Malá Morava, sestavenou ke dni 31. 12. 2015 podle vyhlášky č. 220/2013 Sb.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

9. Účetní závěrka MŠ Malá Morava

Starosta předložil účetní závěrku Mateřské školy Malá Morava a otevřel diskusi. Nikdo z přítomných se nepřihlásil. Protokol o schválení účetní závěrky je přílohou č. 2 tohoto zápisu.

2016/09/04: ZO v souladu s § 84 odst. 2 písm. b) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění, schvaluje účetní závěrku Mateřské školy Malá Morava, sestavenou ke dni 31. 12. 2015 podle vyhlášky č. 220/2013 Sb.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

10. Rozpočtové opatření

Zastupitelstvo obce projednalo rozpočtové opatření č. 200001/2016 včetně důvodové zprávy. Rozpočet byl navýšen v příjmech o 900.000,- Kč, ve výdajích o 1.118.000,- Kč a financování bylo navýšeno o 218.000,- Kč. Kompletní znění rozpočtových opatření je v příloze č. 3 tohoto zápisu.

Starosta otevřel diskusi. Nikdo z přítomných se nepřihlásil.

2016/09/05: ZO schvaluje rozpočtové opatření č. 200001/2016.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

11. Provedená opatření starosty

Starosta předložil zastupitelům Opatření č. 05, 06 a 09/2016, kterými na základě pověření zastupitelstva provedl rozpočtová opatření č. 100001-100003/2016. Tato opatření jsou přílohou č. 4 tohoto zápisu. Dále přítomné seznámil s Opatřeními starosty č. 01, 02, 03, 04, 07 a 08/2016. Starosta poté otevřel diskusi. Nikdo z přítomných se nepřihlásil.

ZO bere na vědomí opatření starosty.

12. Výsledek hospodaření obce za období leden až květen 2016

Starosta obce seznámil přítomné s výsledkem hospodaření obce v uvedeném období a poté otevřel diskusi. Nikdo z přítomných se nepřihlásil.

ZO bere na vědomí zprávu o výsledku hospodaření obce v období leden až květen 2016.

14. Kalkulace ceny vodného za rok 2016

Ve smyslu §36 odst. 5 zákona 274/2001 (ve znění pozdějších předpisů) je povinností provozovatele jednou ročně zveřejňovat jasné a úplné informace o výpočtu ceny vodného a stočného. Na základě Metodického pokynu Ministerstva zemědělství ČR byly podle uvedené metodiky zpracovány přílohy, které budou zveřejněny i na internetových stránkách obce. Obec Malá Morava vlastní a provozuje 5 vodovodů v jednotlivých místních částech Malá Morava, Vojtěškov, Podlesí a Vysoký Potok a stočné neúčtuje. Zveřejněná kalkulace je společná za všechny vodovody. V loňském roce byla cena fakturovaná 16,53 + 15 % DPH = 19,- Kč. Skutečné loňské náklady byly ve výši 20,94 + 15 % DPH = 24,08 Kč, což je o cca 5,10 Kč více než současně vybírání částka. Vzhledem k tomu, že se i v roce 2016 předpokládají vyšší výdaje spojené s dodávkou vody v letních měsících, starosta obce navrhl zvýšit cenu pitné vody o 2 koruny na částku 21,- Kč za 1 m³ odebrané pitné vody, včetně DPH. Starosta otevřel diskusi. Proběhla všeobecná diskuse o vodovodech, připravované legislativě v oblasti vodního hospodářství a plátcovství DPH.

ZO bere na vědomí výpočet ceny vodného.

2016/09/06: ZO stanovuje cenu za odběr pitné vody z obecních vodovodů od roku 2016 ve výši 21,- Kč včetně 15 % DPH

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

14. Souhlasy se stavbami**14.1. Zlatý Potok I.**

2016/09/07: ZO souhlasí se stavbou objektu zázemí, altánu, travnatého hřiště a dětského hřiště u domu čp. 65, Zlatý Potok. Investorem stavby je M. M.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

14.2. Zlatý Potok II.

2016/09/08: ZO souhlasí se stavbou rekreační chaty na pozemku p. č. 26 v k. ú. Zlatý Potok. Investorem stavby je J. K.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

15. Žádosti o prodej pozemků**15.1. Podlesí I.**

O odprodej pozemků p. č. st. 224 o výměře 173 m² a p. č. 2265 o výměře 324 m² v k. ú. Podlesí-město požádal pan L. H. Pozemky by chtěl využít ke stavbě rodinného domu. Nikdo z přítomných se nepřihlásil do diskuse. V případě schválení záměru prodeje musí

být tento podle zákona o obcích zveřejněn na úředních deskách a může se k němu kdokoliv přihlásit nebo podat další nabídku či připomínku.

2016/09/09: ZO schvaluje záměr prodeje pozemku p. č. st. 224 o výměře 173 m² a p. č. 2265 o výměře 324 m² v k. ú. Podlesí-město.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

15.2. Podlesí II.

O odprodej pozemků p. č. 169, 170 a 2149 v k. ú. Podlesí-město požádal MUDr. M. P. Důvodem žádosti jsou pravděpodobně špatné sousedské či jiné vztahy, a proto bylo po diskusi navrženo neschválit žádost a záměr prodeje těchto pozemků, ale pouze záměr pronájmu (pachtu), a to předem známému zájemci MUDr. M. P. Samozřejmě za předpokladu, že bude mít žadatel o pronájem (pacht) zájem. Starosta poté nechal hlasovat o neschválení záměru prodeje.

2016/09/10: ZO neschvaluje záměr prodeje pozemků p. č. 169, 170 a 2149 v k. ú. Podlesí-město.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

Následovalo hlasování o schválení pachtu.

2016/09/11: ZO schvaluje záměr pachtu pozemků p. č. st. 169 zastavěná plocha a nádvoří o výměře 22 m², st. 170 zastavěná plocha a nádvoří o výměře 35 m² a 2149 ostatní plocha o výměře 144 m² v k. ú. Podlesí-město předem známému zájemci MUDr. M. P.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

(Na jednání zastupitelstva se dostavil pan Josef Temňák.)

15.3. Malá Morava I.

O odprodej části pozemků p. č. 290/1 a části pozemku p. č. st. 227 o celkové ploše 1 600 m² v k. ú. Malá Morava požádal Mgr. Bc. R. Š., předseda klubu Alianteam.cz, z důvodu investic do pozemků a čerpání dotací a grantů z EU. Jedná se o pozemky v centru obce, které má spolek Alianteam.cz v současné době pronajaté. Po diskusi bylo navrženo pozemky v centru obce neprodávat, ale dále nechat pouze v pronájmu. Starosta nechal hlasovat o neschválení záměru prodeje.

2016/09/12: ZO neschvaluje záměr prodeje části pozemku p. č. st. 227 zastavěná plocha a nádvoří a části p. č. 290/1 trvalý travní porost v k. ú. Malá Morava.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

15.4. Malá Morava II.

Pan R. K. požádal o koupi pozemku p. č. 1747 ostatní plocha, ostatní komunikace, o výměře 146 m² k. ú. Malá Morava. Jedná se o pozemek mezi dvěma rodinnými domy, který je v současné době veřejně přístupný, z části přes něj vede vodovod a zasahuje i do hlavní komunikace. Z důvodu návaznosti na dva rodinné domy rozdílných vlastníků bylo po diskusi navrženo žádosti nevyhovět tak, aby byl pozemek i nadále přístupný všem a tím se předešlo případným sousedským sporům. Starosta nechal hlasovat o neschválení záměru prodeje pozemku.

2016/09/13: ZO neschvaluje záměr prodeje pozemku p. č. 1747 ostatní plocha, ostatní komunikace o výměře 146 m² v k. ú. Malá Morava.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

15.5. Vysoká u Malé Moravy

Pan O. K. požádal o koupi pozemků p. č. 523/1, 523/9, 91 a 92/4 v k. ú. Vysoká u Malé Moravy. Pozemky by chtěl využít ke stavbě chalupy. Byla otevřena diskuse, kde bylo konstatováno, že se jedná o různé pozemky v lukrativních částech Vysoké o celkové rozloze více než 15 000 m², což neodpovídá rozsahu stavby chalupy. Starosta připomněl, že o odprodej těchto parcel v minulosti již žádalo více žadatelů, ovšem obec zatím neprojevila záměr tyto pozemky prodávat. Starosta nechal hlasovat o záměru neschvalovat záměr prodeje nemovitostí.

2016/09/14: ZO neschvaluje záměr prodeje pozemků p. č. 523/1 orná půda o výměře 12 441 m² orná půda, p. č. 523/9 orná půda o výměře 76 m², p. č. 91 ostatní plocha o výměře 694 m² a p. č. 92/4 ostatní plocha o výměře 2 274 m² k. ú. Vysoká u Malé Moravy.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

16. Odměny neuvolněným zastupitelům

Odměny za výkon funkce neuvolněných členů zastupitelstva jsou upraveny nařízením vlády č. 37/2003, ve znění pozdějších předpisů.

Toto nařízení bylo letos novelizováno NV č. 52/2015. Z jednací místnosti odešel pan Josef Temňák. Do diskuse se nikdo nepřihlásil.

2016/09/15: ZO schvaluje novou výši měsíční odměny za výkon funkce počínaje měsícem červencem, tj. od 1. 7. 2016 ve výši:

Člen zastupitelstva: 500 Kč

Předseda výboru: 1 200 Kč

Člen výboru (zastupitel): 800 Kč

Místostarosta: 4 200 Kč.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

2016/09/16: ZO schvaluje stanovení měsíčních odměn členům výborů obce, kteří nejsou členy zastupitelstva obce ve výši 400 Kč od 1. 7. 2016.

Hlasování: 7:0:0 (schváleno)

(Do jednací místnosti přišel pan Josef Temňák.)

17. Převody pozemků od pozemkového úřadu

Přítomní byli seznámeni se seznamem pozemků, které jsou zastaveny místnímu komunikací ve vlastnictví obce a u kterých by obec měla zažádat o převod do vlastnictví. Proběhla všeobecná diskuse.

2016/09/17: ZO schvaluje převod části pozemků p. č. 2274/4 ostatní plocha, ostatní komunikace, p. č. 9, ostatní plocha a p. č. 10, ostatní plocha v k. ú. Podlesí-město z majetku státu do vlastnictví obce a pověřuje starostu uzavřením smlouvy.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

18. Smlouva o přijetí dotace na slavnosti

Olomoucký kraj i v letošním roce podpoří Malomoravské slavnosti finanční dotací ve výši 50 000 Kč.

Ke schválení je předložena smlouva o poskytnutí dotace.

2016/09/18: ZO schvaluje přijetí dotace na Malomoravské slavnosti, znění smlouvy o přijetí dotace a pověřuje starostu jejím podpisem.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

19. Poplatek slavnosti

Záměrem předloženého návrhu je stanovení paušálního poplatku na Malomoravských slavnostech stánkařům, prodejčům a ostatním, kteří odebírají elektřinu z obecního odběrného místa v Podlesí, a to konkrétně k prodeji občerstvení, jídel a nápojů za účelem zisku.

2016/09/19: ZO stanovuje paušální poplatek ve výši 500 Kč včetně DPH všem stánkařům, prodejčům a ostatním, kteří odebírají elektřinu z obecního odběrného místa v Podlesí, a to k prodeji občerstvení, jídel a nápojů za účelem zisku.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

20. Pronájem bytů

Starosta seznámil přítomné s materiály pro jednání zastupitelstva, které zpracovala referentka obce paní Markéta Zahradníčková. Obec Malá Morava v současné době disponuje 3 volnými byty, a to na adresách Podlesí čp. 21 (2x) a ve Vojtíškově čp. 77. Přijaté žádosti byty posuzuje a hodnotí referent obce na základě pravidel podle schválené směrnice upravující podmínky pro přidělování bytů ve vlastnictví obce Malá Morava.

Obci byly na základě zveřejněného oznámení doručeny žádosti o pronájem obecního bytu těchto zájemců:

Žádost o byty v Podlesí 21:

P. Š., J. T., M. F., V. M. a J. K.

Žádost o byt ve Vojtíškově 77:

J. K., M. V., J. K., L. D., T. K., P. P. a J. T.

Výsledné pořadí žádostí dle součtu bodů dosažených dle jednotlivých kritérií:

byty v Podlesí čp. 21

1. V. M. - počet bodů 36

2. P. Š. - počet bodů 31 (byt č. 4)

3. P. Š. - počet bodů 31 (byt č. 5)

4. J. T. - počet bodů 25

5. M. F. - počet bodů 20

6. J. K. - počet bodů 13

byt ve Vojtíškově čp. 77

1. T. K. - počet bodů 52

2. J. T. - počet bodů 43

3. M. V. - počet bodů 26

4. P. P. - počet bodů 24

5. J. K. - počet bodů 20

6. J. K. - počet bodů 13

7. L. D. - počet bodů 4

Starosta otevřel diskusi. Informoval přítomné, že po obci kolují zaručené informace o protekci při přidělování bytů. Údajně mají někteří členové zastupitelstva žadatelům zajišťovat přidělení bytu. Starosta ujistil všechny přítomné, že se tak v žádném případě neděje. Vždyť už z důvodu transparentnosti při přidělování bytů byla v minulosti zastupitelstvem projednána a schválena směrnice se závaznými podmínkami a pravidly pro přidělování bytů. Bodové hodnocení jednotlivých žádostí provádí referent obce a zastupitelstvo na jeho návrh byty přiděluje. Tento postup může kdokoli z občanů i kontrolovat. Originály žádosti jednotlivých uchazečů, včetně jejich hodnocení a schválení v zastupitelstvu jsou komukoli k nahlédnutí na obecním úřadě. Proto vyzval všechny, kdo mají pochybnosti o správnosti postupu, aby se sami přesvědčili. Dále byla probírána problematika nájemníků bytů, kteří se v bytech dlouhodobě nezdržují anebo je nepoužívají k trvalému bydlení. Pan Temňák navrhuje takové pronájmy ukončit. Bylo navrženo pověřit starostu přípravou informace o takto užívaných bytech. Starosta nechal hlasovat.

2019/09/20: ZO souhlasí s pronájmem bytu č. 4 v Podlesí čp. 21 žadateli s nejvyšším počtem dosažených bodů - paní V. M., bytu č. 5 v Podlesí čp. 21 žadateli s nejvyšším počtem dosažených bodů - paní P. Š., bytu č. 3 ve Vojtíškově čp. 77 panu T. K.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

2016/09/21: ZO pověřuje starostu přípravou seznamu řádně nevyužívaných bytů, a to do příštího jednání zastupitelstva.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

21. Zpráva z prohlídek mostů

Starosta obce seznámil přítomné se zprávou o stavu mostů a propustků v majetku obce. Proběhla všeobecná diskuse. Ze zprávy vyplynula i potřeba investic do mostů a propustků. Diskutovaný byl i stav mostu u Vojtíškova (ke kempu). Most zajišťuje pouze přístup do uzavřeného areálu a jeho prodej i za symbolickou cenu by byl výhodnější než nákladné opravy. Bylo navrženo, aby starosta zjistil podmínky pro případný prodej mostu.

2016/09/22: ZO pověřuje starostu přípravou materiálů k možnému prodeji mostu, a to do příštího jednání zastupitelstva.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

ZO bere na vědomí zprávu z prohlídek mostů.

22. Správa veřejného osvětlení

Správu veřejného osvětlení máme v obci zajištěno prostřednictvím společnosti Energie pod kontrolou, vše funguje jak má, světla svítí společností plní bez problému své závazky k obci a požadavky na opravy. Dne 26. 4. 2016 byla obci doručena informace o postoupení pohledávky za provedení revitalizace mezi postupitelem Energie pod Kontrolou a postupníkem Reality Investing Priv-Bond, Bezová1, 147 00 Praha, se žádostí o další úhradu na nový účet postupníka. Dále obec v dubnu tohoto roku kontaktoval pan Martin Zelený ze společnosti Energie Pro s informací, že jim společnost Energie pod kontrolou dluží za dodávku elektřiny a navrhuje uzavřít smlouvu o dodávce do našeho veřejného osvětlení přímo s nimi. Smlouva o správě veřejného osvětlení je ovšem uzavřena mezi Energií pod kontrolou a obcí a ve vztahu k nám EPK žádné podmínky smlouvy neporušila a tudíž není možnost tuto smlouvu ukončit.

Na celou záležitost a další postup starosta obce zadal zpracování právního rozboru právníčkou Mgr. Svojanovskou se sídlem v Brně.

Tento rozbor navrhuje dvě varianty řešení, a to:

a) Je možné zatím odmítnout plnění postupníkovi (REALITY INVESTING) a nadále plnit EPK; postupníka je však nutné bez zbytečného odkladu na tuto skutečnost upozornit a zdánlivě právní jednání namítnout.

b) Je možný ale i postup opačný, tedy poté, co obci postoupení pohledávky bylo prokázáno plnit v příslušné části pohledávky, tzn. platba splátkového kalendáře za cenu díla + DPH + cenu financování postupníkovi (REALITY INVESTING) a paušální měsíční platbu za správu i nadále EPK.

Pokud obec zvolí variantu b) a nebude namítat neurčitost postupní smlouvy, pak dle splátkového kalendáře hradíme REALITY INVESTING a poplatek za údržbu i nadále EPK. Pokud EPK nebude plnit závazky ze smlouvy (např. týkající se údržby) a bude se jednat o podstatné porušení smlouvy, pak bude možné od smlouvy odstoupit. Pokud by obec zamýšlela takový krok, bylo by vhodné

ještě posoudit okolnosti konkrétního případu a splnění zákonných podmínek pro případné odstoupení od smlouvy.

V případě ukončení platnosti smlouvy padá i výhoda odložených splátek a musela by se částka vyplatit v celkové výši. Proběhla všeobecná diskuse o stavu veřejného osvětlení a způsobu správy.

2016/09/23: ZO schvaluje postup dle varianty b) právního rozboru, a to hradit splátky a úroky vyplývající ze Smlouvy o revitalizaci, zajišťování osvětlení, obnově a provozování distribuční soustavy elektrické energie sítě veřejného osvětlení ze dne 29. 6. 2016 nově na účet společnosti REALITY INVESTING Priv-Bond, s. r. o., se sídlem Bezová 1, 147 00 Praha, IČ: 03171884, a platbu za provoz a údržbu dále společnosti Energie pod kontrolou, obecně prospěšná společnost, se sídlem Brněnská 3883/48, Hodonín, IČ: 29283272.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

23. Oznámení o úrazu

Starosta seznámil přítomné se všemi materiály k nahlášení úrazu paní Šikulové na obecní komunikaci. Jedná se o úraz, který se poškozené stal v zimních měsících, kdy upadla a zlomila si ruku. Nyní pravděpodobně nárokuje škodu. Poškozená e-mailem ze dne 26. 5. 2016 informovala obec o vzniklém úrazu a o skutečnosti, že událost byla nahlášena na Českou pojišťovnu, kde jí bylo přiděleno číslo škodní události. Starosta obce požádal advokáta Mgr. Klusáka se sídlem v Šumperku posouzení míry odpovědnosti obce za tento úraz. Dle jeho tvrzení by obec v tomto případě neměla být za úraz odpovědná. Proběhla všeobecná diskuse o míře zavinění ze strany obce a o způsobu provádění zimní údržby.

2016/09/24: ZO schvaluje stanovisko, že obec není zodpovědná za úraz, který se stal paní M. Š na místní komunikaci.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

24. Kontrola MŠ Malá Morava

Starosta seznámil přítomné s protokolem o výsledku veřejnosprávní kontroly hospodaření Mateřské školy Malá Morava, příspěvkové organizace, kterou provedl ve dnech 3. 6. a 6. 6. 2016 pan Miroslav Chaloupka ze Šumperka. Předmětem kontroly bylo použití přidělených příspěvků a dotací za období roku 2015, dále dodržování účelovosti finančních prostředků a kontrola dodržování obecně závazných právních předpisů. Kontrolou nebylo zjištěno žádné pochybení.

ZO bere na vědomí zprávu o výsledku veřejnosprávní kontroly v MŠ Malá Morava.

25. Žádost o změnu územního plánu

Bc. P. V., majitel rekreačního objektu ve Vysoké, žádá obec o souhlas s převodem využití obecní parcely p. č. 92/4 v k. ú. Vysoká u Malé Moravy, kde je současně využití parcely podle ÚP jako plocha vhodná pro individuální rekreační zástavbu, do ploch zeleně, popřípadě ploch smíšených nezastavěného území. Žádost podkládá posudkem soudního znalce. Uvedený pozemek je ve vlastnictví obce.

Dále Bc. V. žádá o aprobaci jeho žádosti o změnu územního plánu obce Malá Morava ze dne 1. 5. 2016, kde žádá o zařazení parcel 15,

22, 88/1, 90/1, 90/2, 92/4, 102/3, 102/4, 109/3, 145/3, 145/5, a 145/6 v k. ú. Vysoká u Malé Moravy. Tyto pozemky jsou určeny územním plánem k rekreační zástavbě a jsou v okolí jeho chaty. Ovšem ani jeden z nich není v jeho vlastnictví. V tomto případě požaduje, aby zastupitelstvo obce jeho návrh aprobovalo jako vlastní podnět podle § 44 písm. a) stavebního zákona, a to ve veřejném zájmu. Proběhla všeobecná diskuse o územním plánu ve Vysoké. Starosta nechal hlasovat o neschválení změny využití pozemku ve Vysoké.

2016/09/25: ZO neschvaluje změnu územního plánu spočívající ve změně využití parcely p. č. 92/4 v k. ú. Vysoká u Malé Moravy.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

Starosta nechal hlasovat o druhé žádosti, a to o neschválení aprobace žádosti pana V.

2016/09/26: ZO neschvaluje aprobaci žádosti Bc. V. jako vlastního podnětu podle § 44 písm. a) stavebního zákona, ve veřejném zájmu.

Hlasování: 8:0:0 (schváleno)

26. Diskuse

Paní Eva Cehová se ptá, jestli se dělá něco s cestou z Podlesí do Krivé Vody. Starosta odpověděl, že současná cesta je zčásti i na soukromých pozemcích, je s opatrností sjízdná a obec zatím neplánuje žádnou úpravu povrchu. Dále má připomínky k pozemkovým úpravám.

Paní Ilona Mišovičová má také připomínku k pozemkovým úpravám a dále informuje o chování Ing. Richtery na Krivé Vodě.

Jana Mikulíčková chce omezit provoz nebo uzavřít komunikaci u bytovek ve Vojtíškově.

Pan Miroslav Polách chce obnovit studánku v Podlesí.

Dále probíhala všeobecná diskuse.

27. Závěr jednání

Starosta obce Antonín Marinov poděkoval všem přítomným zastupitelům a občanům za účast a v 17:45 hodin jednání ukončil.

Zápis byl vyhotoven dne 23. 6. 2016

Ověřovatelé zápisu: Štěpán Morong Štěpán a Walter Köhler.
Zapsala: Simona Pospíchalová.

Starosta obce: Antonín Marinov

Přílohy zápisu:

1. Účetní závěrka obce
 2. Účetní závěrka MŠ Malá Morava
 3. Rozpočtové opatření
 4. Rozpočtové opatření starosty
- (Všechny přílohy jsou k nahlédnutí na obecním úřadě)*

Z redakční pošty

Vážená redakce,

již několikrát jsem chtěla přispět do Devítky, vždy jsem si to však rozmyslela. Nyní se mi však přihodila událost, o kterou bych se ráda s lidmi podělila, protože si myslím, že se týká nejen mé osoby, ale mnoha dalších občanů naší obce.

Dne 24. 1. 2016 jsem si zlomila pravou ruku na cestě do obchodu, a to na silnici vedoucí od Kročilů k hlavní silnici. Tento úsek silnice je v zimním období velmi nebezpečný, a to proto, že je tu velký sklon. Přesto, že je silnice prohrnována, nikdy nebyla ošetřena posypem. Dochází zde proto k častým pádům. Ptám se, proč tento úsek není krytý posypem ani v době největší ledivice, když tu bydlí staří lidé, pro které je schůdnost přímo hororem? Pokud jdete k lékaři na zastávku autobusu, nikdy nevíte, jestli se k lékaři dostanete. V odůvodnění se hovoří o tom, že není v možnostech vlastníka, případně správce, odstranit všechny zmrázky. Měla jsem údajně předpokládat, že komunikace bude kluzká, když je udržována pouze plužením. O tom, že tato komunikace je velkou svažitostí v zimě nebezpečná nemusíme před-

pokládat, protože to všichni víme. Zajistí však obec, aby se tato situace změnila? Pokud vím, obec žádné své silnice nesype. Pak je jednoduché zdůvodnit, že silnice byla udržována plužením. Doporučuji, aby obec doplnila svůj plán zimní údržby o dodatek, že bude sypat ty úseky, které jsou pro schůdnost nebezpečné.

Nebyla jsem jediná, která si tu přivodila úraz. Konečně, dotčení občané se mohou sami na schůzi zastupitelstva obce k této problematice vyjádřit.

Po dvouměsíčním léčení jsem požádala obec, aby se přihlásila k této události České pojišťovně, u které je obec pojištěna.

Zastupitelstvo obce rozhodlo, po předchozím právním rozboru, že obec nenese vinu na mém úrazu. Ptám se tedy, kdo jiný než zástupci obce by měli nést odpovědnost za zdraví svých občanů, především tím, že budou zmírňovat nebezpečí, které občanům hrozí?

Svůj nesouhlas s rozhodnutím ZO jsem zaslala na obec. Doufám, že na příštím zasedání ZO nám zastupitelé řeknou, jak si máme počínat, abychom si ušetřili své zdraví. Jsme daňoví poplatníci a máme proto právo požadovat, aby pro nás bylo bezpečno pohybovat se po cestách, nutných k běžnému životu.

Marie Šikulová

OLŠOVÁČEK[©]

PŘÍLOHA PRO DĚTI

Milé děti,

prázdniny jsou v plném proudu, ten čas odpočinku od školy, ale i plný sluníčka a her. K nim patří i vycházky do přírody, které, na rozdíl od městských dětí, máte kolem sebe až až. Ale všude číhá nějaké to nebezpečí, a to i tam. A proto, abyste byly na mnohá nebezpečí připraveny a věděly si rady, je dnešní Olšováček plný rad a zajímavých poznatků, které se vám při pohybu v přírodě budou jistě hodit.

Kousnutí zmijí většinou jen bolí

Vyhřívá se na sluníčku podél řek, na paloucích nebo se potichu plazí lesním podrostem. Řeč je o zmijí obecné, jediném našem jedovatém hadu. Snad i proto, že se s ním v přírodě tváří v tvář setkal jen málokdo, panují okolo kousnutí zmije mýty.

Had mě uštkne a já jsem odkázán ke smrti. Tak nějak si mnozí z nás představují onen osudný okamžik setkání se zmijí. Podobné obavy však nejsou vůbec na místě.

S větší pravděpodobností však bude rána po kousnutí hadem jen bolet a její okolí nepříjemně oteče. Jak velká však bude reakce organismu, záleží na množství jedu, který se dostane z jedového vaku hada do těla.

Při poskytování první pomoci, která je i v tomto případě velmi důležitá, zapomeňte na rozřezávání rány, její vysávání či vypalování. Místo jen dezinfikujte a ránu překryjte čistým kapesníkem či sátkem. Pakliže postižený nekolabuje, osvěžujte jej vodou. Důležité je také uklidnit uštknutého, v případě potřeby mu podejte sedativa. V každém případě jej rychle dopravte k lékaři – nemůžete totiž vědět, jak bude jeho organismus na kousnutí hadem reagovat.

Ránu nepodvazovat!

Mýtem je i představa, že ruku či nohu zasaženou hadími jedovými zuby je třeba směrem k srdci podvázat. Končetina se nezaškrcuje, pouze znehybní na dlaze lehce přiloženou bandáží. Zaškrcením končetiny jsou poškozovány její tkáně a šíření nebrání.

Nepravdivé mýty o houbách

1. Jedovatou houbu poznám po chuti.

Omyl, jedovaté houby jsou často velmi chutné, nechutnají nijak horce či nepříjemně. Ti, kdo okusili muchomůrku zelenou a přežili, pak vyprávěli, že chutnější houbový pokrm v životě nejedli.

2. Jedovaté houby nejsou červivé ani okousané od plžů.

Není to pravda, různí živočichové (počítáme mezi ně i homo sapiens sapiens) mají různý metabolismus a co škodí jednomu živočichovi, nemusí být jedovaté pro druhého. Například ptáci se živí plody ptačího zobu, ale pro člověka jsou bobule jedovaté (i když ne smrtelné, to by se jich člověk musel přejíst). Stejně tak plži a hmyz mají značně odlišný metabolismus než lidé a toxiny v houbách škodící člověku mohou pro ně být neškodné.

3. Jedy v houbách se zničí vařením.

Řada jedlých hub je za syrova jedovatá, ale po tepelné úpravě (doporučujeme minimálně 20 minut varu) jsou jedlé – například čirůvka fialová, hřib koloděj, muchomůrka růžovka. Nebezpečné jedovaté druhy ale obsahují termostabilní toxiny, tj. jedy, které se varem neničí.

4. Jedovaté houby jsou pestře a výrazně zbarvené.

Toto lze říci o téměř neškodné muchomůrce červené, ale nikoliv o smrtelně jedovaté muchomůrce jízlivé či pavučinci plyšovém.

5. Stříbro při kontaktu s jedovatou houbou zčerná.

Tak to musí být už hodně stará pověra. Je to však holý nesmysl, žádný ze známých houbových jedů takovou reakci nevyvolává.

Přílohu připravil
Petr Mahel

Jak správně vytáhnout klíště

Co nemáme dělat?

Na klíště, které je už prisáté, se v žádném případě nesmí používat různé oleje či masti, mohlo by se v nich udusit. Umírající klíště totiž může vyvrhnout obsah střev do rány a tím podstatně zvýšit riziko přenosu infekce. Rozhodně se klíště nesmí mačkat rukou ani pinzetou či podobnými nástroji. Klíšťaty netočit - hypostom není vrut! Při pokusu o otáčení dojde vždy k odtržení přední části klíštěte, která zůstane v kůži napadeného a způsobí dlouho přetrvávající zatvrdlinu, případně lehký zánět.

Jak odstranit klíště podle odborníků?

Nejbezpečnější je odstranění klíštěte pomocí speciální plastové karty či háčku se zářezy, kterým se klíště pevně podebere a vytáhne, aniž by se klíště rozmáčklo a vytlačilo obsah střeva do rány.

Někdy se ale stane, že je klíště opravdu velmi malé. V takovém případě se vezme vatová štětka, navlhčí se (možno též zápalku) a vyviklá se. Jakmile je klíště odstraněno, rána se vyčistí pečlivě pomocí běžné, nejlépe jódové dezinfekce.

Není nezbytně nutné (ale rozhodně to neškodí) mít během vytahování klíštěte gumové rukavice. Rozhodně bychom ale neměli přijít do přímého kontaktu s odstraněným klíštětem a v každém případě je nutné si po vytáhnutí klíštěte pečlivě omýt ruce.

Co se ale stane, když se nepodaří vytáhnout klíště i s kusadly?

Pokud kusadla zůstanou v kůži, není třeba propadat předčasným obavám. Jak uvádějí odborníci, ze samotných kusadel v ráně by přenos infekce hrozit neměl. Tělo by je mělo, stejně jako u zadřené třísky, postupně odstranit (vydrolí se či vyhnisají). I tak je samozřejmě rannu po kusadlech pečlivě vydesinfikovat.

Pokud se na místě objeví zarudlá boulička, která se dále nezvětšuje, není to příznak infekce, ale jen lokální reakce. Samozřejmě v případě pochybností je to třeba pro jistotu probrat s lékařem. Zarudnutí, zduření a svědivost ranky po prisátém klíštěti nemusí být příznakem přenosu infekce (u velké části přenosu infekce ani k nějakému začervení-

ní v místě prisátí klíštěte nedojde). Pokud se ovšem jedná o výraznější začervení, pak je třeba se obrátit co nejdříve na lékaře.

Klíště, které odstraníme, bychom neměli vyhazovat, ale pečlivě uložit do vhodného malého sáčku či malé zkumavky (či něčeho podobného) a můžeme předat do laboratoře, aby tam zjistili, zda bylo klíště opravdu infikované či ne. Pro orientační ověření je i možné si zakoupit „klíšťový test“ na domácí použití. Definitivně to ale musí potvrdit vyšetření u lékaře na základě výsledků z biochemické laboratoře.

Použití desinfekce, mýdel či mastí neovlivní analýzu klíštěte. Pokud chcete opravdu klíště zlikvidovat, spláchněte ho do záchodu, nevyhazujte ho do odpadků.

celostnemedicina.cz

Užitečná telefonní čísla

Pokud máte vlastní mobilní telefon, tak určitě znáte, anebo alespoň máte uložena, telefonní čísla, na nichž najdete pomoc. Pro jistotu si je zopakujeme:

Číslo 112 - Integrovaný záchranný systém. Tady vás operátor ihned spojí se lékařskou záchrannou službou, na hasiče nebo Policii ČR. Rychlejší ale je znát přímo konkrétní rychlé spojení na jednotlivé složky záchranného systému, a to:

číslo 150 - Hasiči,

číslo 155 - Záchraná zdravotní pomoc,

číslo 158 - Policie České republiky.

A tak, než se vydáte na nějakou túru anebo si půjdete hrát dál od domova, zkontrolujte si, jestli je váš mobilní telefon dostatečně nabitý. Nevíte, kdy se vám budou tato čísla hodit.

HEŘMÁNEK[©]

ČTENÍ PRO ŽENY

Milé čtenářky,

tentokrát bude tato příloha jiná. Muži si stěžovali, že nemají v Devítce svou vlastní přílohu, tak jako vy. Proto bude tentokrát v Heřmánku pro ženy článek jen jeden. Je léto, proto bude Heřmánek chlupatý. Prý už těch zeleninových receptů mají „plné zuby“ a je čas na pořádnou grilovačku. Užitečné rady pro letní grilování se však jistě budou hodit i vám ženám.

Jak správně grilovat

Mnozí z nás si těžko umí představit zahradní slavnost bez přátel a bez grilu. Posezení s přáteli u dobrého jídla za pěkného počasí je idylka několika povedených dní v roce a jistě nikdo nestojí o to, zkazit si večer nepovedeným grilováním. Jak zdokonalit své grilovací umění a jaké způsoby grilování jsou na výběr?

Kvalita surovin ke grilování na prvním místě

Grilování masa se provádí pro chuťově vynikající zážitek z masa, takže je v první řadě nutné vybrat správný kus masa a také vhodně zpracovaný pro grilování. U červených mas a zvěřiny se rozhodně nehodí zatavený kus v plastu přímo z porážky, ať už zamražený nebo jen podchlazený. Maso si musí alespoň tři týdny odpočinout v chladničce před rozbouřením. V chladničce se nastartuje rozkladný proces, který změkčuje vlákna masa a způsobuje sametový přívlastek. Správně uleželé maso poznáte tak, že po zmáčknutí zanecháte stopu svého prstu v masu, obsahuje již tedy málo vody a nevoní po krvi. U hovězího masa neberte čistě libové maso, protože pravděpodobně na grilu ztuhne a bude vyschlé. Naopak mírně prorostlé maso s tzv. mozaikou bude měkké a daleko chutnější. To samé platí u vepřového masa i zvěřiny. Zvýraznění aroma masa lze dosáhnout také tím, že ponecháte u plátku grilovaného masa část kosti (Tento efekt je však daleko citelnější při pečení s výpekem nebo nepřímého grilování v alobalu). Pokud se vám podaří získat takto předpřipravené maso, jste na dobré

cestě k úspěšnému grilování.

U grilování ryb a zeleniny si však držte pokud možno co největší čerstvost suroviny. Právě utržená domácí zelenina a chycená ryba ani nepotřebuje mnoho koření.

Příprava masa ke grilování

Před samotným grilováním je vhodné dvanáct až dvacet čtyři hodin nechat maso marinovat. Pro drůbeží maso je lepší spíše zvolit olejovou marinádu, pro hovězí nebo vepřové pak postačí zeleninová popřípadě vinná. Samostatnou kapitolou v grilování je příprava mletých mas (karbanátky, burgery), která se po umletí a před grilováním nechávají v lednici odležet pouze několik hodin. Ryby marinovat není třeba. Před samotnou marinádou maso lehce promasírujte, ať se pěkně zjemní masová vlákna a hlavně při marinování nesolte. Sůl z masa vytahuje vodu a dělá maso suchým. Solení je tedy vhodné až před podáváním na talíř. Druh koření je na volbě každého gurmána. Je důležité si uvědomit, že nosnou chuť u grilování je vždy chuť masa a bylinky nebo koření mají doprovázet nebo podtržovat chuť, vytvořit a doplnit chuťové odstíny, které maso nemá, vhodně vystihnou atmosféru či náladu hostů. Je dobré si před pozváním hostů vyzkoušet více druhů marinád i intenzitu koření. Není třeba se bát, případné nezdary nás mohou jenom posílit, takže šéf na grilu může být za nějaký čas každý.

Chcete-li si po snědění velkého množství masa ještě povídat a vypít nějakou sklenku bez těžkého žaludku, nabídněte blízkým místo pečiva vhodné zvolený zeleninový salát. Jídlo bude

lehčí a bude se lépe trávit. Připravte se však, že se sní daleko více.

Výběr techniky grilování

Asi nejčastější technikou grilování je ten na přímém ohni s roštěm, tedy jako obdoba opékání nebo rožnění s tím, že žádoucí oheň pro grilování je ten žhnoucí. Obsahuje minimum spalín a má vysokou a poměrně stabilní výhřevnost. U přímého grilování je třeba dbát, aby stékající tuk do ohně při hoření nekouřil na maso a nezneškodnocoval tak jeho chuť. Maso tímto způsobem natáhne spoustu karcinogenních látek. Je tedy prospěšné maso na grilu posunout, aby šel kouř jinam. Značnou výhodou tohoto způsobu je možnost přiložení polínka do ohniště, např. z ovocného stromu a získáte tak lehký nádech prouzeného masa, taktéž je možné dodat různé ingredience např. přihazovat pod hovězí plátek do ohniště pekanové ořechy atd.

Zdravější technika grilování může být nepřímým ohřevem. Žár z ohně se převádí na plotynku např. z lávového kamene nebo slitiny. Zdrojem tepla pak může být i plyn nebo elektřina. Nesmí se však maso připálit, jinak je to pro zdraví ještě horší, nežli prouzené maso spáleným tukem. Takové grily poskytují větší výhodu v regulaci teploty na plotynce, popřípadě odvod kouře. Nevýhodou jsou pak vyšší pořizovací náklady. Dále existuje celá škála výrobků včetně vodních grilů nebo s bočním topeništěm. Ty jsou určeny pro velké kusy masa na průběžné okrajování pro velký počet lidí.

Pro výběr správného způsobu grilování je také limitující váš životní prostor a četnost grilování v sezoně. Takovému grilovacímu maniakovi se vyplatí zainvestovat do kvalitního grilu oproti člověku, pro něhož je gril nahodilou kratochvílí. Jemu dozajista postačí obyčejný a skladný gril. Jistě každý zvolí vhodnou cestu a grilování mu bude příjemným zážitkem s přáteli.

Metody grilování - Weber

Přímé grilování - je metodou rychlého grilování, kdy se snažíme, aby grilovaná surovina byla co nejrychleji hotová ke konzumaci. Nejprve nastavíme teplotu na maximální stupeň a gril uzavřeme. Po dosažení optimální teploty 200-250 °C (dle konkrétního receptu), rošt grilu před vlastním grilováním řádně očistíme kartáčem a potřeme buď olejem, nebo kouskem špeku. Na takto rozpálený rošt grilu pokládáme grilovanou surovinu (např. hovězí steak, vepřovou pečení apod.) a snažíme se docílit zatažení masa a udržení všech šťáv uvnitř masa (maso se nám zatahne, po krajích ubude a nabude na výšce). Po 2 až 3 minutách maso otáčíme na jiné místo na roštu (pokud nám to prostor grilu dovolí), abychom docílili rovnoměrnějšího grilování (rošt grilu v místě grilování je již chladnější, nežli místo, kde je místo volné).

Po zatažení masa, můžeme buď přistoupit na grilování nepřímé, nebo přímou konzumaci. A to podle druhu masa a způsobu tepelné úpravy. Někdo rád steak rare (krvavý), a tak mu postačí tato tepelná úprava. Pro delší dobu tepelné úpravy je lepší teplotu grilu stáhnout, nebo můžeme improvizovat a nechat si jeden hořák po celou dobu grilování na středním plameni a maso po zatažení dopékat na střední teplotu na nepřímé grilování.

Nepřímé grilování - pro nepřímé grilování jsou nejvhodnější větší kusy surovin. Celá vepřová pečeně, vepřová žebírka, kuře vcelku, krůta vcelku, hovězí ořech atp. Samozřejmě před metodou nepřímého grilování je nezbytné použít metodu přímého grilování a maso zatahnout. Jen tak docílíme slibované výsledku a ke spokojenosti konzumentů.

Prázdninové měsíce máme kromě většího množství volna, dovolených a všeobecné pohody spojené také s posezením u zahradních grilů. A aby se setkání s přáteli vydařilo, přinášíme vám několik vynikajících receptů, které snadno připravíte třeba jako netradiční večeri...

Grilovaná vepřová žebra

Čas přípravy: 60 min + 1 den. Počet porcí: 4.

Ingredience: 1,5 kg vepřových žeber, 2 menší cibule, svazek jarní cibulky, 150 g rajčatového protlaku, divoké koření, 12 stroužků česneku (českého 6-8), pepř, sůl.

Marináda: 5 stroužků česneku, 150 g kečupu, 6 lžic medu, 3 lžice grilovacího koření, 3 lžice barevného drceného pepře, 6 lžic olivového oleje. Doporučená příloha: pečivo, zeleninový špíz, salát.

Krůta naložená napícháním slaného nálevu, grilovaná na ohni

Ingredience: 1 ks krůta, 4 ks větší mrkve, 4 ks větší petržele, 200 g anglické slaniny, 100 g grilovacího koření, 1 litr oleje. Na nálev pak 1 lžice mletého pepře, 1 lžice drceného kmínu, 1 lžička sladké papriky, 2 litry vody, 1 ks větší cibule, 2 ks stroužků česneku a 15 g soli na 1 kg masa.

1. Do dvou litrů vody hodíme koření, na plátky pokrájenou, oloupanou cibuli a česnek.

2. Osolíme podle váhy masa, které budeme napichovat (na 1 kg masa použijeme 15 g soli).

3. Nálev přivedeme k varu a vaříme cca 5 minut, pak ho necháme vychladnout.

4. Vychladlý nálev přecedíme.

5. Anglickou slaninu nakrájíme na delší hranolky, pak ji dáme do mrazáku zamrazit.

6. Omytou, očištěnou zeleninu nakrájíme také na hranolky.

7. Zeleninové hranolky spolu s mraženou anglickou slaninou, pomocí tenkého nože, vpravíme rovnoměrně do svaloviny krůty, tzv. ji prošípkujeme.

8. Nyní krůtu napícháme připraveným nálevem a to pomocí injekční stříkačky s velkou jehlou.

9. V lednici necháme maso 2-3 dny uležet.

10. Pak krůtu pozvolna grilujeme v celku, nejlépe na motorkem hnané otočné jehle.

11. Při grilování krůtu potíráme nálevem

připraveným z 1 litru oleje a 100 g grilovacího koření.

12. V průběhu grilování krůtu rovnoměrně, ze všech stran, ořezáváme.

13. Vždy po oříznutí plátků masa krůtu opět potřeme potěrem z oleje a grilovacího koření.

Doporučení: Potírání provádíme nejlépe pomocí větviček jalovce.

Poznámka: První ořez bývá zhruba po 3-4 hodinách pečení, pak ořez opakujeme cca po 30 minutách.

Ohniváci a jiskerníci

Ohniví muži, tedy ohniváci, jsou velmi neposední chlapíci. Kde mohou, a když je nikdo nehlídá, přeskakují z hořící věci na druhou, tančí, skáčou, poskakují a postupně vše přeměňují na popel. Když vše spálí, hledají další místo ke svému ohnivému tanci.

Jiskerníci rozsévají svoje jiskry. Kam jiskra dopadne, vzplane jasným plamenem. Kde plamen hoří, tam tančí ohniví muži.

Jednou, je tomu již více než sto let (14. října 1907), ve Starém Městě jiskerníci začali svoje hrátky. Vyskakovali z komína parní lokomotivy a vyhazovali do okolí svoje jiskry. Jedna zvlášť silná zapadla do lnu v dřevěné stodole a vzplála jasným plamenem. Silný jižní vítr se změnil ve vichřici a stále více rozpoutával hořící plameny, ve kterých tančili skotačiví ohniváci. Lidé zpočátku pozorovali plameny, ale netušili blízkost nebezpečí. Jiskerníci stále více rozhazovali svoje jiskry vzduchem a ohniváci přenášeli plameny z jednoho stavení na druhé. Oheň již zachvátil dvě ulice, vedoucí k nádraží. Lidé hasili oheň, ale jejich síly nestačily. Začali se sjíždět hasiči z okolních vesnic a z Hanušovic. Také ze Šumperka přijel vlak s hasiči a s vojáky.

Nikdo z lidí nedokázal zastavit ohniváky a jiskerníky. Zoufalí obyvatelé města poprosili o pomoc místního faráře. Ten vzal svátost oltární a u kamenného kříže vztáhl ruku za

modlitby proti plápolajícímu ohni. Rázem ustal vítr a ohniváci s jiskerníky zmizeli. Zalekli se vyšší moci a ve strachu utekli pryč.

Ráno lidé začali počítat následky požáru. 33 domů bylo zničeno. O střechu nad hlavou přišlo 70 rodin. V ohni přišla o život vdova Anny Koschová a uhořela také její kráva. Jen jeden dům jiskerníci ušetřili.

Konečně si lidé oddechli. Pro příště budou opatrnější a oheň budou více střežit. Ohniváci i jiskerníci stále čekají na svoji příležitost. Nemají výčitky, líbí se jim tančit, poskakovat a hopsat, měnit na popel vše, co jim přijde do cesty. Jsou to bytosti bez srdce a svědomí, neznají bolest a lítost ze ztráty blízkého člověka a majetku.

Milena Brňáková

Vojtíškovská cuketa

Ingredience: 1 kg cukety, 8 dkg másla, 4 lžice strouhanky nebo zelené petrželky, sůl.

Cuketu oloupeme, nakrájíme na plátky a hodíme do horké slané vody na 15 až 20 minut. Necháme okapat, dáme na mísu, posypeme opraženou strouhankou nebo nasekanou petrželkou a polijeme horkým máslem.

Vzteklina

Při návštěvě lesa se vám může stát, že jde divoké zvíře přímo k vám, protože ztratilo svou plachost. Takovému lesnímu tvorů se raději obhloukem vyhněte, protože může být nakaženo vzteklinou.

Vzteklina je, také díky úspěšné vakcinaci, v naší přírodě na ústupu. Poslední člověk, který u nás na nákazu vzteklinou doplatil, zemřel v roce 1968.

Opatrnost je však i tady na místě.

Císař pán Josef II. u nás

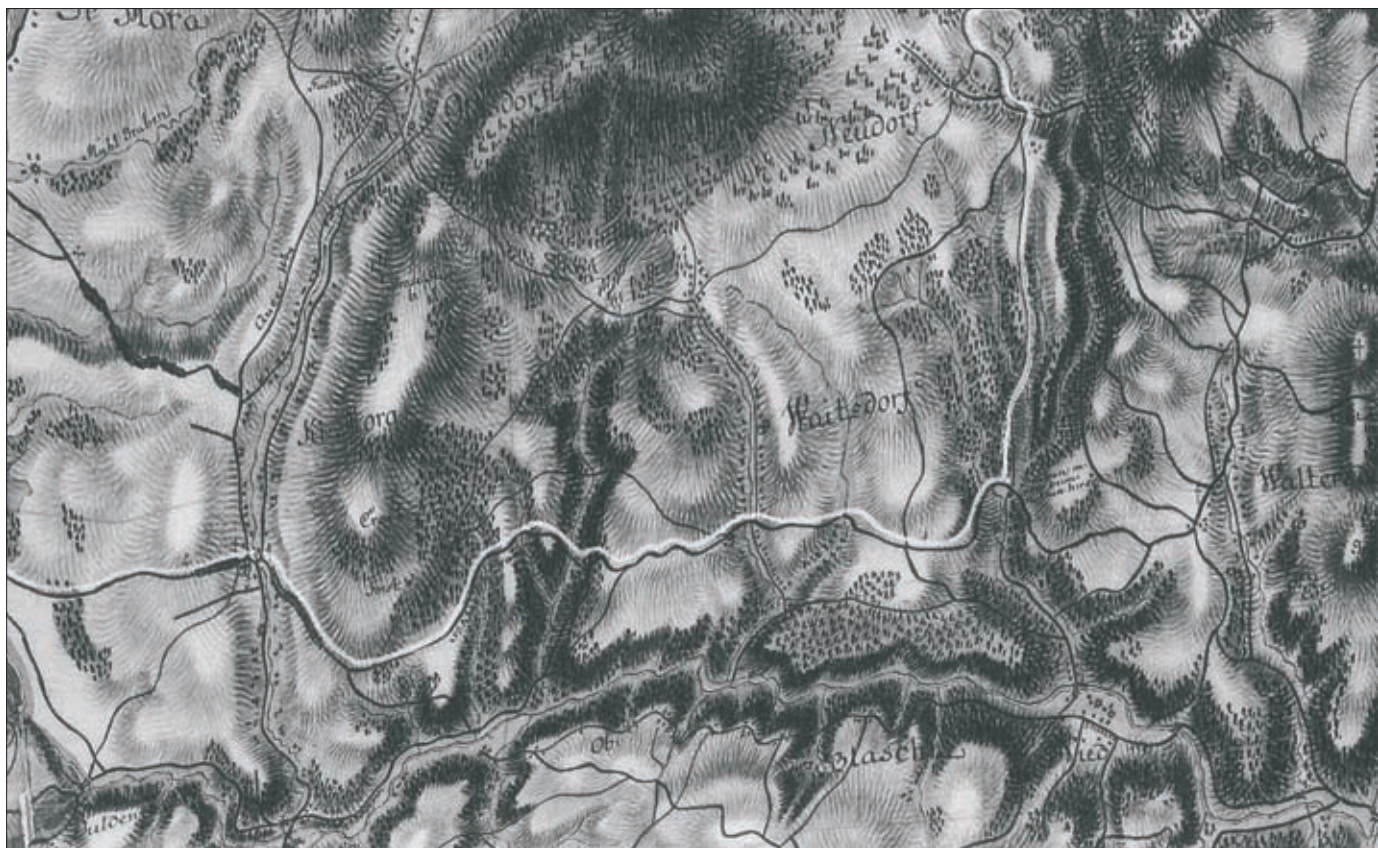
Nevím, který den bylo 7. července 1766, ale 7. července 2016, tedy ve čtvrtek, uplynulo 250 let od poslední nejvýznamnější návštěvy na Vojtíškově. Nebyl jí nikdo jiný, než rakousko-uherský císař Josef II., který se vrátil na kolštejnské panství ještě inspekční cestou 1.-3. září 1779.

Pro popis cesty naším krajem využívám údaje z farní kroniky Starého Města, které publikoval někdejší staroměstský pan učitel a amatérský (a vysoce profesionální) historik Václav Černý v knize Pohledy do dějin Staroměstska¹⁾.

„7. července 1776 byl pro panství Kolštejn

dnem radosti. Císař Josef II. s doprovodem - generál Lahela, generál Laudon, generál Colloredo, generál hrabě Nostic, plukovník Dittrichstein - ze Žamberka přes Králíky, Malou Moravu, Vojtíškov, Vysokou, Hynčice a Stříbrnici přijeli, zašli na Sněžník, kde se pokochali krajinou, pak zase přes Stříbrnici sešli do Starého Města, kde byli ve čtvrtek na devět večer. Shromáždilo se tu hodně lidí, aby císaře viděli. V 9 večer už ale byli všichni v Kolštejně (pozn. dnes Branná), kde se na zámku ubytovali. Ráno, po Mši svaté v Mariánském kostele, odcestovali všichni směrem na Zlaté Hory a jeli dál, až do Těšínského knížectví²⁾.“

Bude-li nás zajímat, kterými cestami se císař Josef II. s doprovodem pohyboval, poslouží nám mapa I. vojenského mapování, kterou datujeme do let 1763 až 1787, tedy do doby aktuální císařově návštěvě. Trasa tehdejší komunikace nás přivede na Malou Moravu od Králík, do prostoru malomoravské fary (která dodnes existuje) a farního kostela Nanebevzetí Panny Marie z roku 1689 a odtud přes potok Malá Morava (i Moravička) jižním úbočím Korunní hory (Kronberg), lesní trati Frstwald přes později vystavěnou skupinu stavení Mezilesí (Krondörf), údolím Valberic (Walbergsdorf), které byly postaveny až asi o čtyřicet let později na pozemcích panského dvora Meierhof, a dolínkou Schlachtgraben do Vojtíškova. Domnívám se, že zastávkou na Vojtíškově byla nejdůležitější stavba - totiž dědičná rychta čp. 7, kde po staletí žila rodina dědičných rychtářů rodu Mück, za první čsl. republiky starosta Alois Röttel. Dnes zde stojí stavba Honzy Jouzka a pěkný mramorový kříž mezi lipami z roku 1888.

Pravděpodobná trasa císařské návštěvy r. 1766 je na dobové mapě vyznačena bílou linkou.

Mapka z archivu autora

Tehdy důležitá cesta pokračuje dnešními loukami na jižní úbočí Sviní hory (Sauberg), lesem, serpentinou a hlubokým úvozem k silniční Vlaské - Vysoká na kdysi důležitou lokalitu u lesního mlýna „Grabenmühle“ nebo též „Zum roten Hirsch“ (U červeného jelena). Dnes zde stojí malý železný kříž na pískovcovém kvádru. Zde se stýkají hranice katastru Vojtíškov a Žlebu (Waltersdorf). Zajímavostí je, že někdejší mlýn čp. 38 ležel na katastru Žlebu, ale po určité období druhé poloviny 19. století správně náležel pod Vojtíškov.

Silnice Vlaské - Vysoká v současné podobě pochází až z 1. čl. republiky, těsně před II. světovou válkou, a původní přístupová komunikace sledovala tok Zeleného potoka (Grünbach, Grundwasser) a ústila do vesnice Vysoká v místech pod kaplí, kde stavení měla čísla popisná od 1. Dnes drobnou vodoteč lemují již jen ruiny chalup a prochází tudy žlutá turistická značka k Vysokým Žibřidovicím. Tudy pravděpodobně císař Josef II. přijel do Vysoké (Neudorf) a odtud s doprovodem pokračoval k později založené osadě Cibulka (Cibulkenfeld r. 1800)³⁾, okolím nynější hájoivny Bystřina (postavena až na konci třicátých let 20. století), východním úbočím Sviní hory (Sauberg), která zde v severojižním směru tvoří rozlehlý masiv, a která na mapě II. vojenského mapování tvoří dokonce tři vrcholy - Sauberg, Schneeberg a Ober Sauberg⁴⁾.

Síť tehdejších zpevněných cest vedla až do 19. století tedy většinou mezi vesnicemi tehdejších panství mezi souvislými lesními porosty a obdělávanou zemědělskou půdou v nadmořských výškách mezi 500-700 m, vyhýbala se údolím řek (Moravy a Krupé), která byla často neprostopná vlivem močálů a opakujícím se povodním.

Stejný názor získáme i při pohledu na rukopisnou mapu kolštejského panství, na vnitřní straně obálky publikace Historie pivovarnictví v Braně z roku 1790⁵⁾.

Závěrem nezbyvá, než doufat, že některá vysoká politická osobnost využije další čtvrt tisíciletí dlouhou periodu k návštěvě např. Vojtíškov, Malé Moravy, Vysoké či Křivé Vody nebo Zlatého Potoka.

Oldřich Andrysek

Prameny:

¹⁾ Václav Černý: Pohledy do dějin Staroměstska. OFTIS Ústí nad Orlicí, 2011.

²⁾ Pamětní kniha farního úřadu Staré Město, český překlad. F. Stanzel, 2000, osobní archiv V. Černý.

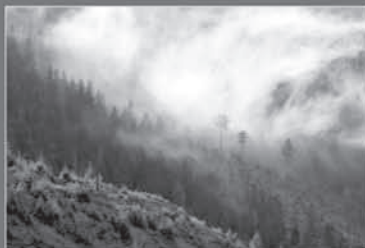
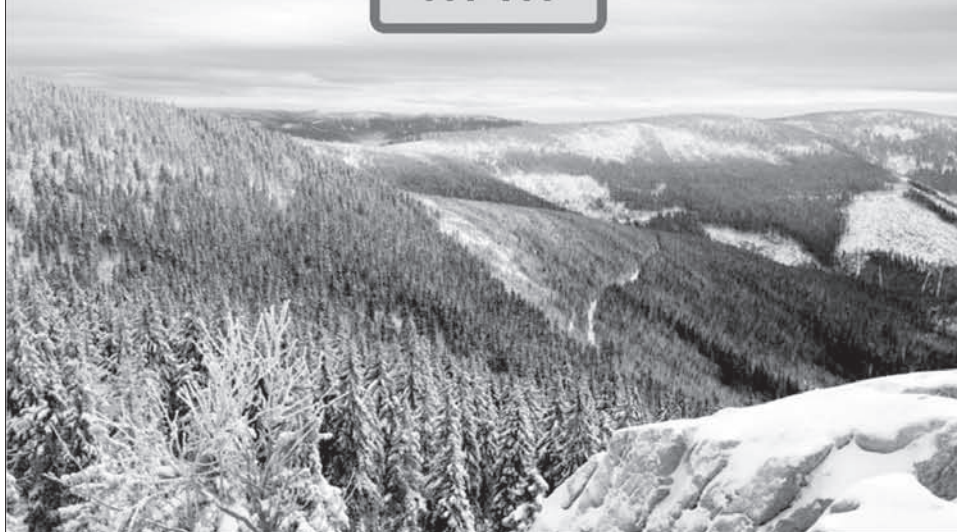
³⁾ Zdeněk Gába: Vysoké Žibřidovice - proměny zemědělské vsi. Nakladatelství Pavel Ševčík - Veduta, Štítý, 2012.

⁴⁾ www.mapire.eu

⁵⁾ Drahomír Polách, Tomáš Drápal: Historie pivovarnictví v Kolštejně - Branné. Nakladatelství Pavel Ševčík - Veduta, Štítý, 2015.

MUZEUM MALÁ MORAVA

mMm

Dovolujeme si Vás pozvat
na výstavu fotografií
Zuzany Růžickové

INTERIÉR LESA V NPR KRÁLICKÝ SNĚŽNÍK

která bude v muzeu na Malé Moravě.

Muzeum bude otevřeno do konce září
od 9.00 do 17.00 hodin po zavolání na tel.:
602 101 097 - pondělí až pátek 9 - 14 hodin
774 276 031 - pondělí až pátek 14 - 17 hodin,
sobota a neděle 9 - 17 hodin.
Fotografie budou vystaveny do konce srpna 2016.

EXPOZICE

Lesnictví

Zemědělství

Ochrana přírody

Včelařství

Stará školní třída

Všechny srdečně zve Obec Malá Morava a Společnost přátel muzea Malá Morava
Muzeum finančně podpořily Lesy České republiky, s.p., a Farma Morava, spol. s r.o.

Tak to ještě na Vysoké nebylo...

Zima nevyšla, marně Libor stříkal plochu na zimní sporty a curling, vše roztálo. Místo toho se uskutečňovaly společenské hry v klubovně.

V dubnu se postavila májka a její kácení a petanque přerušila bouřka.

Již několik let spolupracujeme se ZŠ Bohdíkovo s dětským sborem. Naši kamarádi vždy na Den dětí vystupují u nás, zpívají a soutěží. Dne 11. června, okolo třetí, na parkovišti zastavují první auta, přicházejí rodiče s dětmi z celého okolí Bohdíkova, Hanušovic a Malé Moravy. V 15 hodin dává sbornístryně Petra pokyn sboru a začíná kulturní vystoupení a po něm karaoke a soutěže. Okolo čtvrté se ozývá siréna a přijíždějí hasiči z Hanušovic, pod vedením Františka Ambroze, a za nimi Policie ČR v čele s náčelníkem Jaroslavem Janderkou. A tím je po soutěžích, skoro 80 dětí utíká a poslouchá výklad nejpovolanějších, stříkají hadicemi,

zkoušejí hasičskou a policejní techniku, jsou nasazována pouta...

Potom zábava pokračuje, hledáme poklad, kácíme u Libora dětskou májku plnou cukroví a hraček, malujeme obrázky na dřevěné podložky, opékáme klobásy a po 18. hodině se kácí májka na centrálním náměstí.

A co nás nejvíc překvapilo - účast!!! Libor počítal a počítal a došel k číslu 170 účastníků. To ještě na Vysoké nebylo. Proto děkujeme sponzorům OÚ Malá Morava, MěÚ Hanušovice, OÚ Bohdíkovo, Vile Doris Šum-

perk, Besip Šumperk, panu Karlu Svobodovi, Ing. Hanákové a všem zúčastněným za vytvoření krásné atmosféry pro naše děti.

Blíží se červenec, 2.-3. se koná turnaj v odbíjené a nohejbalu. Koncem července dokončíme petanque a zahrajeme další zápasy v odbíjené na kurtu u Lužíků.

Děkuji všem spolupřátelům, rodině Lužíků za prostory a tradiční pohostinnost a těším se na další akce.

Mgr. Jaromír Straka

Jízdenka pro náš kraj

Olomoucký kraj prostřednictvím svého organizátora KIDSOK s předstihem informuje o dokončení tarifní integrace dopravy v našem kraji.

Už od září můžete za jednu jízdenku cestovat v celém Olomouckém kraji všemi dopravními prostředky objednávanými Olomouckým krajem (osobními a spěšnými vlaky, autobusy a MHD). Letáky můžete vidět v Olomouci na pěti frekventovaných autobusových zastávkách a to Trída 17. listopadu, Jablonského, Lazce, Stupkova i Svornosti.

Aktuální průběh sledujte také na www.kidsok.cz

Letošní kácení máje v Podlesí proběhlo netradičně, ale o to víc jsme se nasmáli.

Foto Kamila Tóthová

Přes závěrečnou porážku nakonec fotbalisté skončili uprostřed tabulky

Poslední utkání minulé sezóny sehráli malomoravští fotbalisté v neděli 22. května. Přestože vysoko prohráli, umístili se nakonec na hezkém pátém místě tabulky soutěže, a proto jim za vzornou reprezentaci obce děkujeme.

Los nového ročníku nám do uzávěrky nebyl znám.

Obědné - Malá Morava 4:1

Poločas 4:1, 50 diváků. Branky: 8. Tinka Lukáš, 30. Gogolka Pavel, 32. Malý Martin, 35. Lašák Martin - 21. Marčan Vladimír. Rozhodčí: Češka Jiří.

Konečná tabulka:

1. Brníčko	16	11	3	2	38:11	36
2. Písařov	16	11	2	3	36:21	35
3. Jestřebí	16	9	0	7	40:37	27
4. Rovensko	16	7	3	6	31:29	24
5. Malá Morava	16	7	2	7	35:35	23
6. Obědné	15	5	2	8	39:33	17
7. Ruda B	16	4	2	10	21:34	14
8. Kamenná	15	4	2	9	17:43	14
9. Jedlí	16	3	4	9	26:40	13